

VINERI 15 Iunie 2001 • ANUL LI NR. 24

FOAIA

FONDATÎN 1951 40 ANI

românească

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Tineri dansatori în preajma succesului

Cine sîntem? De unde ne tragem?

Emoții, examene și serbări de bun rămas

CALENDAR ORTODOX

18 iunie, luni – Sf. Mc. Leontie, Ipatie, Teodul și Eterie.
 19 iunie, marți – Sf. Ap. Iuda, ruda Domnului; Cuv. Zinon și Paisie cel Mare.
 20 iunie, miercuri – Sf. Sfințit Mc. Metodie, episcopul Patarelor; Cuv. Calist patriarhul.
 21 iunie, joi – Sf. Sfinții Mc. Iulian din Tars și Afrodise.
 22 iunie, vineri – Sf. Sfinții Mc. Eusebie, Episcopul Samosatelor, Zenon și Zina.
 23 iunie, sâmbătă – Sf. Mc. Agripina; Sf. Mc. Aristocle.
 24 iunie, duminică – (†) Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (Sânzienele-Drăgaica); Aducerea moaștelor Sf. Ioan cel Nou de la Suceava; Sf. Niceta de Remesiana. Duminica a 3-a după Rusalii.

AGENDĂ

19 iunie

1899 – s-a născut *George Călinescu*, critic, istoric literar, prozator, poet, dramaturg și gazetar. Monumentala „Istorie a literaturii române de la origini până în prezent (1941)” reprezintă cercetări științifice și scrieri literare.

20 iunie

1891 – moare, la Paris, *Mihail Kogălniceanu*, personalitate politică de primă mărime, unul dintre făuritorii României moderne, istoric, orator, ideolog literar și scriitor.

1962 – moare istoricul *Victor Papacostea*, specialist în istoria comparată a țărilor balcanice, profesor la Universitatea București, fondator și director al Institutului de Studii și Cercetări Balcanice și al revistei Balcanica.

1995 – a încetat din viață, la Paris, *Emil Cioran*, filosof și scriitor francez de origine română.

21 iunie

1848 – apare poezia „Un răsunet” de *Andrei Mureșanu*, cunoscută sub titlul „Deșteaptă-te române”, actualul imn național al României.

22 iunie

1922 – moare *Tache Dumitru Ionescu*, politician de talie europeană și renumit orator.

23 iunie

1834 – s-a născut, la București, scriitorul și istoricul român *Alexandru Odobescu*, scriitor și istoric român, autor al celebrei „Pseudo-kinegetikos”

24 iunie

– Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul – Sânzienele

1400 – s-a născut *Johann Gutenberg*, inventatorul tiparului cu litere mobile din metal.

Foaia românească respectă ortografia română veche, dar în cazul contribuțiilor sosite din partea colaboratorilor, păstrează scrierea folosită de autor.

Pe copertă: Doi dansatori talentați: Renata Rocsin și Nandor Cozma (Fotografie de Tiberiu Boca)

La Bichișciaba s-a discutat despre

Comerț și turism în România

În ultimul timp și Auto-guvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria primește mai multe invitații la diferite întâlniri, conferințe comerciale și economice – a spus *Traian Cresta* la ședința Comisiei relațiilor externe a reprezentanței pe țară, care a avut loc la sediul Autoguvernării Românești din Bichișciaba, miercuri, la 6 iunie. Președintele ATRU a mai adăugat că este convins că și printre românii din Ungaria sînt mulți întreprinzători, oameni de afaceri care ar dori să investească în România sau să înființeze firme mixte de export-import. Aceste declarații s-au făcut tocmai în ziua cînd în reședința județului Bichiș s-a deschis cea de-a noua ediție a Tîrgului internațional „Csaba Expo”, la care și în acest an au expus și firme din România, respectiv s-a ținut o întâlnire a oamenilor de afaceri români și maghiari. Înainte de parti-

parea la „Csaba Expo”, în cadrul ședinței Comisiei relațiilor externe a ATRU s-a discutat despre relațiile de înfrățire ale localităților din România și Ungaria, în special a orașelor Bichișciaba și Beiuș. La ședință a participat și consilierul comercial *Halász János*, șef al Serviciului Comercial ITD Hungary, filiala din București, care a dat informații despre metodele prin care se poate ajunge de la relațiile culturale

pînă la relațiile economice dintre localitățile înfrățite româno-maghiare, a sugestionat pentru românii din Ungaria posibilități de excursii în România și a dat exemple concrete despre legături comerciale existente între cele două țări. După ședință, membrii Comisiei relațiilor externe au luat parte la deschiderea Tîrgului din Ciaba, care a putut fi vizitat între zilele de 6-10 iunie.

E. Iova

S-a ținut prima ședință a Consiliului Editorial

Luni, la 11 iunie, la Giula s-a înființat Consiliul Editorial care are menirea de a funcționa ca o comisie consultativă pe lângă redacția săptămînalului Foaia românească.

Cei cinci membri, *pr. Ilie Ciocan*, *dr. Ioan Ciotea*, *Gheorghe Gros*, *Tiberiu Iuhas* și *dr. Gheorghe Petrușan*, au căzut de comun acord că acest consiliu este o formație obștească, care dorește să contribuie la

îmbunătățirea revistei românilor din Ungaria, Foaia românească, să supravegheze munca redacțională și să vină cu inițiative folositoare pentru presa românească din țara noastră. Consiliul își va întocmi statutul, programul pe baza căruia va lucra, pînă în luna septembrie. După aceasta va urma alegerea unui președinte al Consiliului Editorial.

- iova -

Întîlnire euroregională la Seghedin

Orașul Seghedin a găzduit la mijlocul acestei săptămîni, în zilele de 13-14 iunie, o întîlnire de comerț și o conferință economică a specialiștilor din Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa. În prima zi, la Hotelul Novotel s-au întîlnit oameni de afaceri din Ungaria, România și Iugoslavia, discutînd despre privatizările din euroregiune și despre cele mai actuale probleme vamale.

Președintele Iliescu, Regele Mihai I și Patriarhul României au semnat un

Apel către toți românii

În cadrul unei prime apariții comune, Regele *Mihai I* al României, președintele statului, *Ion Iliescu* și conducătorul Bisericii Ortodoxe Române, Patriarhul *Teoctist*, au făcut luni un apel adresat poporului român, chemîndu-l să-i ajute pe copii și pe bătrîni.

Într-un „Apel către toți românii din țară și din lume”, difuzat de Oficiul Prezidențial din București, cei trei demnitari au chemat poporul pentru solidaritate și colaborare, avînd drept scop grăbirea drumului țării în UE și NATO. „Vă chemăm pe toți să vă alătu-

rați acestui efort, pentru a arăta lumii întregi că soarta orfanilor și a persoanelor vîrstnice ne preocupă”, au îndemnat ei, înainte de a anunța o serie de proiecte vizînd ameliorarea vieții orfanilor și a celor mai săraci bătrîni.

(Rador)

Incomode

Un lucru sau un fenomen este incomod atunci, când te deranjează, te supără, îți tulbură liniștea. Dacă vi s-a întâmplat așa ceva, scrieți-ne și le publicăm. Nu pentru a provoca pe oricine, ci pentru a învăța din aceste întâmplări!

Asta da, autenticitate!

Cu câteva zile în urmă s-a ținut la Budapesta festivalul folcloric al naționalităților din Capitală. Au participat cîntăreți polonezi, fanfare germane, coruri grecești, dansatori slovaci. Citind lista participanților, am văzut nume specifice, cum ar fi Stanislaw, Manninger, Stefanidu, Papucek, etc. Iar românii de către cine au fost reprezentați? De ansamblul de dansuri populare „Cerbule de Aur”, format de tineri din Budapesta – probabil – iubitori ai dansurilor românești.

Dar oare acești tineri au auzit vreodată și despre dansurile populare ale românilor din Ungaria? Despre micherechenescu, aletenescu...? Pînă cînd vor fi reprezentați românii din Ungaria de alții?

Și să nu uităm că se apropie următoarele alegeri...

Indiferență inacceptabilă

S-a ținut nu demult o întîlnire „românească”, la care au participat cam 35-40 de persoane, deși au fost invitați peste 150. Majoritatea celor chemați la Uniune au fost profesori și studenți, elevi. Tema a fost: etnogeneza, formarea poporului român. Un subiect despre care nu se învață la școlile noastre.

Înseamnă că numai pe atîția dintre noi îi interesează subiectul...?

Eva Iova

Cîștigătorul concursului familiilor va fi premiat cu un televizor color

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează și în această vară concursul familiilor. Probele vor include cunoștințe despre istoria locală și cultura românească.

Concursul dorește să fie un bun prilej pentru a se întîlni familiile din diferitele părți ale țării, să formeze o echipă părinții și copiii lor de la școala românească. Echipele care se vor clasa pe primele trei locuri vor cîștiga premii valoroase, locul întâi fiind premiat cu un televizor color. Juriul concursului va fi compus din profesorii Aurica Istin din Chitighaz, Gheorghe Martin din Micherechi și dr. Gheorghe Santău din Giula. Concursul va fi condus de profesoara Stela Nicula din Giula.

Redacția săptămînalului Foaia românească va oferi echipelor participante la concurs un abonament pentru un an la săptămînalul, care ar dori să fie revista tuturor familiilor românești din Ungaria. Concursul va avea loc la sediul din Giula al Uniunii Culturale, în după-masa zilei de sîmbătă, 14 iulie 2001. La concurs sînt așteptate mai ales acele familii care au copii la școala românească. Înscrierile pentru concurs se pot face la Redacția Foi românești pînă la 6 iulie 2001.

-ștf-

Ziua satului la Otlaca-Pustă

Conducerea localității Otlaca-Pustă organizează duminică, la 17 iunie, o zi satească. Programul va începe dimineața la ora 9.00, cu meciuri amicale între echipele din Otlaca, Medgyesgyháza și localitatea înfrățită, Șiria. Conform informațiilor primite de la Mihai Vidican, membru în autoguvernarea românească din loc, ziua satească va continua după-masă, de la ora 15.00, cu un program cultural, cuprinzînd dansuri și cîntece populare interpretate de ansamblul folcloric din Șiria, dansurile locale fiind puse pe scenă de tinerii dansatori din școala generală din localitate. Oaspeții și gazdele vor încheia ziua satească cu un bal, care va începe seara la ora 20.00.

-va-

Cine sîntem? De unde ne tragem?

Curs despre istoria neamului nostru

La cel de-al patrulea curs de istorie, organizat de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, la 2 iunie, participanții au putut face cunoștință cu următoarele subiecte: etnogeneza, formarea poporului român, apariția fenomenului greco-catolic în Ardeal și Ungaria, istoria Bisericii greco-catolice românești. Aceste teme au fost prezentate de profesorul clujean Ioan Aurel Pop, care deja pentru a doua oară a fost invitat să țină curs de istorie pentru comunitatea românească din Ungaria. Consilierul Ambasadei Române din Budapesta, Alexandru Ghișă, tot istoric clujean, a ținut o prelegere despre România secolului XX, despre standardizarea internațională care este viitorul statelor noastre.

Participanții la curs au putut cunoaște date, întîmplări și personalități din istoria celui mai numeros popor din sud-estul Europei, au aflat despre împrejurările romanizării și creștinării românilor, despre rudenția românilor din nordul și sudul Dunării, precum și despre începuturile greco-catolicismului în Transilvania.

Organizatorii cursului de istorie au introdus în program și de această dată

Profesorul Ioan Aurel Pop descrie formarea poporului român și apariția fenomenului greco-catolic în Transilvania și Ungaria

elemente de ale comunității noastre, invitîndu-i pe cîțiva elevi ai școlii românești din Chitighaz să prezinte un scurt program. Eleva Janet Birț a interpretat cîntece populare românești, iar elevul Gheorghe Gros a oferit publicului cîteva momente vesele, povestind – într-un limbaj local – despre pășuniile dintr-o excursie la Năvodari.

Conform obiceiului, la astfel de întruniri se pun în vînzare și cărți, publicații românești, venitul cărora se oferă pentru un scop nobil. În acest an, alegerea a căzut pe Fundația „Pentru păstrarea limbii române”, fundația școlii românești

din Chitighaz, care a fost prezentată participanților la curs de către directoarea Florica Santău. În urma vînzării cărților românești, Fundația din Chitighaz s-a îmbogățit cu 39.400 de forinți, din care 10 mii de forinți au fost dăruite de către profesorul Alexandru Ghișă, care și-a oferit onorariul pentru acest scop nobil.

Cursul de istorie, și de această dată, ne-a oferit nouă, participanților, un mare bagaj de cunoștințe, o înțelegere mai clară a originii poporului din care facem parte, dîndu-ne răspuns la întrebările: Cine sîntem? De unde ne tragem?

E. Iova

Petrecheri pe străzile Timișoarei

Timp de trei zile, din 29 iunie și pînă la 1 iulie, Timișoara va găzdui a șasea ediție a Sărbătorii Saltimbancilor, una dintre cele mai mari sărbători cultural-artistice cu participare de masă din România.

Se continuă astfel tradiția care face ca, din 1996, la începutul fiecărei veri, Timișoara să devină pentru trei zile regatul saltimbancilor, un spațiu în care arta și artiștii de pretutindeni se întîlnesc într-un megaspectacol stradal. Genericul sub care se va desfășura cea de-a șasea ediție a Sărbătorii Saltimbancilor – „EU(rope)RO(mania)PA(rtener)” – face trimitere directă la aspirația României de integrare europeană. Sărbătoarea în sine se vrea o dovadă că, cel puțin în plan cultural,

integrarea este nu numai posibilă, ci chiar probabilă. În urmă cu șase ani, la Timișoara a reînviat o sărbătoare care în urmă cu peste un secol făcea parte din tradiția multietnică a orașului. Organizatorii Sărbătorii Sal-

timbancilor pregătesc și pentru această ediție un program bogat în surprize, menit să-i țină în stradă, cu mic, cu mare, pe cei peste 300 de mii de participanți așteptați la Timișoara anul acesta.

Carte despre Cohan

Cu ocazia Săptămîinii Cărții, miercuri, la 13 iunie a fost lansată la Biblioteca Orășenească „Mogyoróssy János” din Giula monografia pictorului Gheorghe Cohan, fiu al orașului. Volumul a fost prezentat de autoarea Supha Magdolna, istoric de artă.

Școala din Bătania caută profesori

Școala românească din Bătania este în căutare de noi profesori pentru anul școlar 2001/2002. S-au lansat concursuri pentru ocuparea următoarelor posturi: profesor de română și maghiară, profesor de română și engleză, respectiv profesor de maghiară și istorie.

Adresa școlii: Bătania, str. Fő nr. 121, tel.: 68/456-126.

Mádl Ferenc s-a întâlnit cu Ion Iliescu

Cea de-a opta întâlnire a șefilor de stat din Europa Centrală, care s-a încheiat simbatic, în Italia, pe malul lacului Maggiore, la Verbania, a reprezentat mai ales ocazia de a discuta despre Uniunea Europeană, despre valorile democratice și bunăstarea sa economică.

„Țările din Europa Centrală au încredere în Uniunea Europeană pentru realizarea speranțelor lor și pentru a accelera progresul în domeniul democrației și economiei”, se subliniază în declarația finală redactată de președinția italiană a reuniunii. Întâlnirea i-a reunit pe șefii de stat din 14 țări ale Europei Centrale, printre care și Ungaria, respectiv România. În timpul debaterilor care au avut loc vineri și simbatic, la 8-9 iunie, a fost vorba în mare parte despre proiectul de constituție europeană. Extremismul, purificarea etnică și violarea drepturilor

omului sînt „incompatibile cu vocația europeană”, mai subliniază comunicatul.

Vineri, președintele României Ion Iliescu a avut o întrevedere cu omologul său maghiar Mádl Ferenc, cu care a discutat despre relațiile bilaterale și legea statutului maghiarilor din afara granițelor Ungariei. Șeful de stat ungar a afirmat în cadrul întâlnirii că Ungaria dorește să salute cât mai curînd România în calitate de aliat al NATO. De asemenea, partea ungară salută decizia privind înființarea a trei facultăți ale universității maghiare particulare, precum și intrarea în vigoare a legii administrației locale. La rîndul său, Ion Iliescu a menționat reținerile părții române față de legea statutului. Mádl Ferenc a propus continuarea consultărilor la nivel de experți în interesul spulberării îngrijorării părții române. (Rador)

„Istoria Românilor”, aruncată la coș de comuniștii de la Chișinău

Comuniștii, care dețin majoritatea absolută în Parlamentul din Chișinău, vor să modifice programa de învățămînt, prin introducerea în școli a obiectului de studiu „Istoria Moldovei”, în locul celui de „Istorie a Românilor”, care se studiază din 1991, informează MEDIAFAX.

Această idee intervine după ce comuniștii s-au pronunțat pentru oficializarea limbii ruse, ca a doua limbă de stat. Președintele Vladimir Voronin a dispus deja elaborarea unui manual școlar de „Istorie a Moldovei”, potrivit corespondentului MEDIAFAX. Concepția manualului urmează să fie elaborată de academicianul Vladimir Taranov, o figură controversată în cercul intelectualilor din Republica Moldova. Taranov este cunoscut ca unul dintre promotorii teoriei „moldovenismului”, propagate pe larg în perioada sovietică. El susține că limba română și cea „moldovenească” sînt două limbi diferite, iar moldovenii și românii reprezintă două popoare distincte. Adepții te-

oriei „moldovenismului” pretind că moldovenii ar avea „sînge slav”, iar limba „moldovenească” ar fi luat naștere din limbile latină și slavă. Aceste teorii au fost combătute de cercetători de valoare din Republica Moldova și din întreaga lume. Comuniștii insistă că limba vorbită în Republica Moldova este moldovenească, așa cum prevede articolul 13 al Constituției. Inițial, în Constituție fusese introdusă noțiunea de limbă română, însă aceasta a fost modificată în 1994, o dată cu venirea agrarienilor la conducere.

Potrivit unei știri Basapress, Alexandru Bejenari, șeful serviciului Relații cu publicul din cadrul Președinției, a spus că deocamdată nu a fost elaborată o concepție a manualului și nici nu a fost constituit grupul de autori care vor lucra asupra acestui manual. Bejenari a precizat doar că acesta va fi primul manual de „istorie a Moldovei”, întrucît pînă acum s-a studiat doar „istoria românilor”.

Actualitate internațională

NATO – forță reală pe continentul european

Zilele trecute, Budapesta a fost locul unei importante conferințe internaționale, la care s-au întrunit miniștrii de externe ai membrilor NATO, și cei ai Uniunii Europene (UE). Cei 19, și cei 15. Am simțit efectul acestui lucru și noi, pietoni și călători sau automobiliști, circulația devenind greoaie și cu multe impedimente. Dar, punînd la o parte aceste aspecte neplăcute, important e pentru noi faptul că o asemenea conferință de anvergură europeană și internațională a avut loc în capitala noastră pentru prima dată, și că Ungaria a fost pusă la o asemenea încercare nu degeaba. A făcut față cu succes și de data aceasta!

În ce privește bilanțul conferinței, lumea e mai puțin mulțumită. Relatările, comentariile presei scrise și electronice, apărute imediat după publicarea comunicatului final, exprimau acest lucru deja în titluri, vorbind despre decizii amîinate, despre rezultate mult prea modeste.

În fond, ce s-a întîmplat? În primul rînd, că nici partenerii la Budapesta n-au reușit s-o convingă pe Turcia să renunțe la împiedicarea împrumutării mijloacelor NATO pentru forța armată europeană, respectiv lansarea forței armate de reacție rapidă (forță de șaizeci de mii, utilizabilă începînd din 2003). Asta e o chestiune de bază a cooperării, în curs de formare, dintre NATO și UE. Preocuparea Turciei e să-și păstreze pozițiile în Cipru și ariile sale maritime. După părerea lui Anna Lindh, ministru de externe suedez,

cooperarea NATO-UE în practică funcționează deja, în Macedonia de exemplu ambele uniunii sprijină menținerea unui guvern al unității. Cu prea puține rezultate, fiindcă cu infinitul șir al mediilor, violența continuă.

Vă dați seama: e vorba de crearea unei forțe independente de apărare europeană, de respingerea de către aliați a proiectelor americane bazate pe rachete, și de a nu fi de acord ca în comunicatul final să se includă că NATO în întregime e amenințat de atacuri de rachete din partea unor așa numite „state nemernice”, cum ar fi Irac, Iran, Coreea de Nord, etc. (Printre „etc” ar trebui să figureze și Israel, numai că în interpretarea SUA, această țară se bucură de un tratament aparte). Cam acestea pot să fie motivul pentru care participanții la conferință doar „salută consultările inițiate, în acest sens, de către NATO. Și că e nevoie de a se lua în seamă, în mod convenit, a amenințării lor pomenite”.

Putem, poate, adăuga și alte elemente. De exemplu faptul că pentru prima dată au fost incluși în consfătuirea de la Budapesta și miniștrii de externe ai țărilor membre ale UE, moment calificat în unanimitate ca fiind de importanță istorică. Pe de altă parte, conferința a creat posibilitatea și pentru consultări bilaterale, în primul rînd, între puterile mari, SUA și Rusia. Colin Powell, ministru de externe american s-a întâlnit cu Igor Ivanov, omologul său rus, cu scopul de a pregăti convorbirea la nivel înalt dintre

președintele american Bush, și cel rus, Putin, care va avea loc pe 16 iunie la Ljubljana, avînd la ordine de zi apărarea antirachete și dezghețul în relațiile NATO-Rusia, SUA-Rusia în contextul stabilității și securității europene, Rusia ajungînd la hotărîrea de a împiedica pornirea, de pe balcani, a oricărei amenințări care ar periclita pacea continentului european, așa cum în secolele trecute a putut să se întîmple de mai multe ori.

Aș sublinia că nu ne poate fi indiferent nici dezghețul ruso-american. Proiectul de rachete fiind respins categoric de către aliați, SUA încearcă acum să obțină sprijinul Rusiei pentru, de fapt noul său plan de înarmare. Poate, ținta se schimbă, rachetele urmînd să fie îndreptate de data aceasta, nu împotriva celui alt, ca în direcția Iracului, a Iranului și a Coreii de Nord.

Vedeți, pînă la sfîrșit se adună mai multe rezultate pozitive ale conferinței de la Budapesta. M-aș referi la întărirea parteneriatului european și la formarea unui sistem (nou) de relații transatlantice. Chiar dacă G. Robertson, secretar general al NATO vorbea la sfîrșit doar despre niște „semne prietnice”. Martonyi János, ministrul nostru de externe a fost și el prudent, spunînd că „nimeni nu promite ca pînă la conferința de înalt nivel a NATO, care va avea loc pe 13 iunie a.c. în capitala Belgiei, să se nască vreo soluție.” În orice caz, Budapesta și-a făcut datoria cu succes, lucru pentru care noi trebuie să fim mîndri!

Al. Ardelean

Atacuri împotriva legii statutului

Diplomații de la Bratislava și de la București au re-luat criticile la adresa legii statutului, care se află în dezbaterile Parlamentului ungar, scrie ziarul Magyar Nemzet. Németh Zsolt, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe, a dezmințit într-o declarație acordată unei publicații din Transilvania că Günter Verheugen, comisar UE pentru extindere, ar avea obiecții față de legea respectivă.

Consilierii de politică externă ai MAE român opinează că unele prevederi

ale legii statutului se află în contradicție cu prevederile dreptului internațional, afirmînd că acestea „conțin în mod indirect o reevaluare inacceptabilă a istoriei”, iar certificatul de maghiar ar viza „crearea unei relații politice paralele”. Potrivit poziției românești, cei care în 1918 au avut cetățenie austro-ungară, au avut dreptul să-și păstreze cetățenia ungară. „Aceste persoane au renunțat la cetățenia maghiară”, iar repunerea pe tapet a acestui subiect într-o lege ungară este egală cu a afirma că persoane-

le respective au fost nevoite să procedeze în acest mod – declară consilierii Cabinetului Năstase.

În declarația menționată, Németh Zsolt a afirmat că dl Verheugen doar a pus întrebări legate de legea statutului și nu a făcut aprecieri. După cum se știe, Iugoslavia, Ucraina, Croația și Slovenia – țări care sînt implicate în această lege datorită minorității maghiare care trăiește în aceste țări – nu au avut pînă acum nimic de obiectat la marginea legii aflate în curs de elaborare.

Definitivarea documentelor noului an școlar rămîne o restanță pentru vacanța de vară

La „Ecranul nostru”, în programul realizat de Redacția Românească a Televiziunii Maghiare se transmite un reportaj despre evenimentele „săptămînii românești de la o școală românească”. Numele școlii nu are acum importanță, pentru că fenomenul prezentat nu este izolat, unic. Reporterul emisiunii în limba maternă dorește să stea de vorbă cu un grup de copii. Discuția purtată cu elevii absolvenți la o școală românească de la noi, s-a făcut în limba maghiară.

După mai bine de 11 ani de la schimbările politice din 1990, există acum șanse reale ca și românii din Ungaria să aibă documente noi în școlile de naționalitate. Programa-cadru a fost elaborată pe baza directivelor adoptate încă în 1997 și conține descrierea tematică a materialului care se va pretinde, se va preda în diferitele clase din învățămîntul românesc.

Accentul cade pe dezvoltarea comunicării

Programa-cadru pentru „limba română” în clasele 1-8 din școlile care predau această limbă ca limba minorității, definește în felul următor țelul disciplinei: scopul este, ca într-un mediu dominant maghiar să se asigure învățarea limbii române ca o a doua limbă. Accentul cade pe formarea și dezvoltarea comunicării, folosind metodele moderne ale predării limbilor străine. Copiii trebuie să însușească bazele vorbirii în limba română, să cunoască sunetele speciale ale acestei limbi, să știe să formuleze propoziții scurte, să îndrăznească să se pronunțe românește, să învețe lucruri practice, de toate zilele, cum ar fi „lumea mea, familia, casa, anotimpul, preocupări, sărbători”. Programa pretinde ca acești copii să

Consiliul pe țară al minorităților a aprobat la sfîrșitul lunii mai 2001 noile documente pentru învățămîntul românesc din Ungaria: programa-cadru a disciplinei „limba română” în clasele 1-8 din școlile care predau această limbă ca limba minorității, „limba și literatura română” în clasele 1-12 din școlile generale și liceul românesc, precum programa-cadru a noii discipline „cultura și civilizația românească” pentru toate tipurile de școală din învățămîntul de naționalitate română din țară. Documentele au fost întocmite de profesori de la școlile românești, fiind dezbătute și aprobate de către Comisia pentru învățămînt a Auto-guvernării pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU). Stabilit prin lege, AȚRU are dreptul de acord și veto privitor la aprobarea acestor documente. Acum urmează ca programa-cadru să fie adoptată și de către

învețe cîteva zicători, poezioare, „să facă cunoștință cu cîteva creații literare din cultura românească, prin acestea să cunoască spiritul poporului român”. La capitolul sărbători, autorul programei cadru indică pentru clasa a 3-a prezentarea evenimentelor legate de sărbătoarea națională, 15 Martie. Clasa a 4-a va învăța despre localitățile românești din Ungaria. Elevii de această vîrstă se vor ocupa, de exemplu, cu formularea în limba română a unei felicitări. În clasa a 5-a vor exersa con-vorbiri la telefon, în clasa a 6-a vor învăța despre „cele mai importante orașe ale patriei noastre și ale României”. Materialul pentru clasa a 7-a cuprinde cunoștințe despre internet. Elevilor li se va prezenta minoritatea română din Ungaria, povești populare de Mihai Purdi, poezii de Lucia Borza, Lucian Magdu. În clasa a 8-a se prevede predarea elementelor de bază despre geografia României, concomitent cu recapitularea în limba română a celor învățate la disciplina de specialitate, la geografie, despre relieful Ungariei. Se include cunoașterea locurilor turistice din România și Ungaria, deopotrivă. Accentul cade pe informațiile legate de viața culturală a ro-

mânilor din Ungaria. Programa-cadru pentru clasele 5-8 conține numeroase referiri la noțiuni gramaticale, dar materialul nu scapă din vedere nici scopul inițial și primordial, conversația despre lucruri practice în limba română. Disciplina se va preda în 111 ore într-un an școlar, adică în 3 ore pe săptămîna.

O programă convențională

Programa-cadru pentru „limba și literatura română” la școlile românești, clasele 1-8 școala generală și clasele 9-12 liceu este redactată într-un singur document, deși pare a fi elaborat de mai mulți autori, segmentat pe diferite etape.

Predarea limbii și literaturii române în cursul inferior are ca „scop primordial contribuția la păstrarea limbii și identității”. Se arată că disciplina va ajuta ca copilul să dea informații despre țara mamă, precum și despre patria sa Ungaria, despre obiceiurile naționale specifice. Documentul subliniază: „Elevii trebuie să devină conștienți că ei sînt purtătorii valorilor strămoșești, pe care trebuie să le transmită generațiilor viitoare, să devină indivizi sensibili și toleranți...”.

Ministerul Învățămîntului, ca după acest act să poată începe redactarea manualelor. Predarea pe baza acestor noi documente va începe în clasele 1 și 5 la școlile generale, precum în clasa 9 de liceu. În prezenta scriere vom încerca să rezumăm elemente din conținutul programei-cadru, limitîndu-ne acum la disciplina limba și literatura română la școlile generale. Cu noul obiect de studiu, cu disciplina cultură și civilizație românească, precum cu problemele predării limbii și literaturii române la liceu ne vom ocupa cu proxima ocazie. Menționăm de la bun început că documentele le-am parcurs cu ochiul unui laic, neinițiat în toate amănuntele învățămîntului românesc din Ungaria. Tocmai pentru aceasta, ne-ar onora, dacă observațiile noastre ar fi întregite, comentate de specialiști, și nu numai.

(Redacția Foaia românească)

Autorii apreciază obiectiv situația: copiii sosesc la școală cu precare cunoștințe de limba română. Lipsesc însă – după părerea noastră – stabilirea acelor metode de bază, prin care se va ajunge la vorbirea fluentă a limbii române în urma studierii materiei. Conform programei – cadru, elevii din clasa a 3-a vor trebui să recunoască noțiunile morfologice. Ei vor răsfoi presa, publicațiile românești din Ungaria, în clasa a 4-a vor învăța creații de Lucia Borza, Mihai Purdi, Vasile Gurzau, vor învăța dansurile populare ale românilor din această țară. Este o cerință, ca la terminarea studiilor din această clasă să recunoască dialectele limbii române. Programa pretinde și lucruri practice: ca copilul să știe să formuleze o scrisoare, să lase un mesaj simplu în limba română.

Metode considerate la noi cu totul noi

Abia introducerea capitolului predării limbii române în clasele 5-8 menționează ca o noutate, ca o „schimbare fundamentală față de metoda de pînă acum” predarea limbii române cu scopul folosirii acesteia în situații practi-

ce, în vorbirea de toate zilele, în mod spontan, deliberat. Autorii menționează într-un alt loc: „Prin subiectele tratate de operele literare, elevul poate să cunoască aspecte din istoria, cultura, civilizația românilor...” Se fixează ca scop „formarea unei atitudini pozitive față de istoria, cultura, folclorul poporului român”. Se pretinde ca elevii să știe să folosească limba română în toate împrejurările. În clasa a 5-a se vor învăța poezii de Vasile Alecsandri, de Lucia Borza, se va pomeni despre comunitățile naționalităților. Printre numeroasele elemente de teorie literară, ba chiar stilistică, elevii clasei a 6-a se vor ocupa și cu „structura săptămînii românești”. În clasa a 7-a sînt introduse cursuri despre mănăstirile din România, iar în clasa a 8-a se va învăța în mod intens despre „poetul național Mihai Eminescu”, dar și despre Ion Slavici, Ion Luca Caragiale, se propune apoi vizitarea arhivei Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria. Programa-cadru pentru cursul superior de la școlile românești – ni se pare nouă, bazîndu-ne numai pe citirea materialului – aduce prea puține elemente noi în predarea disciplinei.

În clasele 1-8 elevii de la școlile românești vor avea 4 ore de limbă și literatură română pe săptămîna. Conform noii programe se va introduce însă și o nouă disciplină, anume cultura și civilizația românească, o oră pe săptămîna. Astfel există șanse reale ca în fiecare zi de curs elevii să vorbească în limba maternă a părinților lor la instituția numită în mod tradițional „școală cu limba de predare română”. Altminteri, statul investește miliarde pentru subvenționarea învățămîntului de naționalitate, suportînd toate cheltuielile bugetare ale școlilor în limba maternă a minorităților.

„PRINOS” LA MICHERECHI

Ce este Prinos?

Prinos – ofrandă adusă divinității, închinare din toată inima și cu toată inima – am adăuga noi, cei care alcătuim acest grup: Vasile & Lacrima Andreica alături de Nicu Rusu. Prinos – ne-am născut dintr-o șoaptă unică, dintr-o chemare căreia inimile

noastre nu l-au putut rezista. Grupul Prinos se dorește a fi un grup de misiune-evangelizare. Ca grup ne-am propus să purtăm în cântecele noastre mesajul dragostei lui Dumnezeu oriunde ne va trimite El – la cei ce nu-l cunosc sau la aceia dintre noi ce, cunoscându-L, au acum nevoie de îmbărbătare. Ne dorim să fim o jertfă de bun miros înaintea Lui, un prinos adevărat adus Aceluia ce n-a pregetat a se jertfi pentru noi. Ne-am înrolat într-o lucrare imensă pentru puterile noastre omenești, de aceea tot ce ne dorim este ca și cu noi să se împlinească spusele psalmistului, devenite în timp motto-ul grupului Prinos: „Nu nouă, Doamne, nu nouă, ci Numelui Tău dă slavă pentru bunătatea Ta, pentru credințioșia Ta!” (Psalmul 115:1)

Cum s-a născut grupul Prinos și care este evoluția lui în timp?

O zi aparent oarecare avea să devină ziua de naștere a Prinos-ului. Asta se întâmpla acum aproape 26 de ani. Pe atunci, undeva la începutul ado-

lescenței lor, Nicu Rusu și Vasile Andreica și-au pus talanții împreună pentru lărgirea Împărăției lui Dumnezeu. Se acompaniau cu o vioară și un acordeon. De-a lungul timpului, evoluția grupului a luat forme din cele mai diverse: trio bărbătesc (după 1982), cvartet bărbătesc (1983–1990), trio mixt (1991–2001). Am adoptat această identitate – Prinos – în urmă cu patru ani (1998), odată cu înregistrarea primului volum, intitulat *La orice pas*. Până în prezent grupul Prinos a semnat 6 albume muzicale. Iată-le într-o prezentare originală: *La orice pas* (1998) dai de Prinos și nu mai ești *Singur pe cale* (1998); *Din cerul de sus* (1998) ei au primit belșug de har și îndurare; prin cânt Prinos mărturișește *Oameni, Isus ne iubeste!* (1999), de aceea astăzi Prinos dă tonul: *Vino! Laudă pe Domnul suflă!* (2000). Copiii familiilor Rusu și Andreica au devenit în 1999 grupul Prinos Junior și au oferit copiilor români de pretutindeni un volum de colinde intitulat *Veniți copii la Betleem!*. Anul 1999 avea să devină și anul nașterii Studioului Prinos și ca urmare studio Prinos a oferit un volum de povestiri creștine pentru mici și mari, primul din Colecția *Daniel-Prichindel*, volum intitulat *Amintiri despre Crăciun*.

Cine sunt cei ce alcătuiesc acum grupul Prinos?

Nicu Rusu este autorul muzicii și al textelor cântărilor grupului. Locuiește în municipiul Turda, jud. Cluj, este tată a trei copii (Damaris, Daniel și Tabita). Ca profesie este funcționar administrativ în cadrul unei firme private din oraș.

Vasile Andreica este orchestratorul cântărilor grupului și actualmente este managerul Studioului Prinos, este tată a doi co-

pii (Beniamin și Rebeca) și ca profesie este electro-nist. Locuiește în municipiul Cluj-Napoca împreună cu familia lui.

Lacrima Andreica este soția lui Vasile, corectorul textelor grupului și designer-ul copertelor casetelor grupului și autoarea cărților de povestiri creștine: *Dino-Rino și amicii săi*, *Poveștile bunicii Alma*. Ca profesie este redactor al revistei creștine Kairos, o revistă de cultură și informație nou-născută sub egida Organizației Creștine „Vântul Evangheliei” din Cluj-Napoca.

Ce face grupul Prinos și ce anume își propune să realizeze în viitor?

Ca grup răspundem solicitărilor bisericilor ce au nevoie de noi fie pentru momente de zidire spirituală prin muzică, fie pentru serviciile speciale de

evangelizare, botez etc. N-am privit niciodată la bogăția sau sărăcia locurilor în care Dumnezeu ne-a trimis și nici la chipurile oamenilor din fața noastră. Am considerat că nu am fost chemați să slujim doar acolo unde este simplu sau ușor. Și unul din proiectele ce ne stau în față pentru vara acestui an poate ilustra cel mai bine spusele noastre... La solicitarea unor frați misionari ai Alianței Evanghelice, în luna iulie vom străbate Dobrogea cântând despre Harul numit Cristos, vom purta crucea indiferenței fățise a oamenilor pentru care creștinismul este o „chestiune pentru moși și babe” și vom crede cu tărie că Dumnezeu poartă grija lucrării Sale. Credem că Dumnezeu mai dă acestui popor „creștin” harul de a se întoarce spre El, de a deveni ceea ce afirmă și de a trăi conform acestei afirmații. De aceea orice sprijin prin rugăciune este binevenit.

Ne stă în față înregistrarea unui nou album muzical. Sperăm ca acest lucru să se întâmple până la sfârșitul acestui an. Albumul se dorește a fi un mesaj de chemare la Domnul și este o compilație a ultimelor compoziții ale lui Nicu R.

Un alt mare proiect aflat deocamdată la stadiul de vis este editarea unui volum de partituri care să

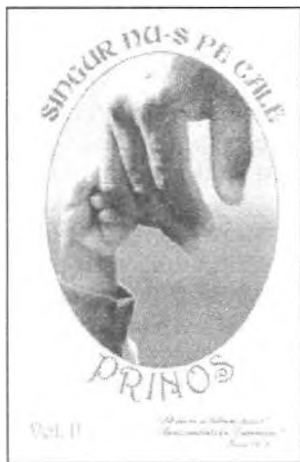
cuprindă text și muzică a celor aproximativ 70 de cântări înregistrate până acum.

Ce s-a mai întâmplat?

Micherechi, după grafia pur românească a cuvântului, a fost o mare surpriză pentru noi. Nu ne-am imaginat că pe teritoriul Ungariei există o comunitate românească atât de puternică atunci când am primit invitația pastorului acestei biserici – Daniel Burtic. A fost o duminică specială, o zi pe care n-o vom uita pentru că aici ne-am simțit cu adevărat acasă. Inima caldă a bisericii a bătut în același ritm al inimilor noastre. Am cântat și am lăudat pe Domnul împreună cu acești oameni deosebiți. Ne-am simțit binecuvântați și întăriți în Hristos și mulțumim cu toată inima Domnului pentru tot ceea ce am trăit și simțit în mijlocul acestei minunate comunități.

Cei ce doresc să comunice cu noi o pot face pe adresa: str. Pietroasa, nr. 8, 3400, Cluj-Napoca; la telefoanele 094-691037, 064-431491 sau pe adresa de e-mail studio-prinos@yahoo.com. Ne vom bucura să luăm în considerare orice sugestii sau propuneri legate de munca noastră.

Lacrima Andreica

Duminica Sfinților Români

„Astfel de bărbați rari, astfel de spirite mari nu i-au lipsit nici națiunii române, căci în timpuri grele și de nenorocire ... providența a îngrijit de i-a trimis și ei câte unul sau mai mulți oameni de aceștia, care au lucrat cu energie prin cuvânt și faptă și au ferit națiunea de a cădea cu totul în abisul pieirii.”

Ștefan Dinulescu – Cernăuți 1886

Era o vreme când se afirma că românii ar fi printre puținele popoare care nu au sfinți, că ei nu s-ar fi putut ridica până la înălțimea sfințeniei creștine. Fără îndoială că asemenea afirmații aveau la bază dorința de a diminua valorile culturale și spirituale ale românilor în contextul popoarelor europene și a scoate în evidență aspecte negative ale devenirii ca neam a românilor.

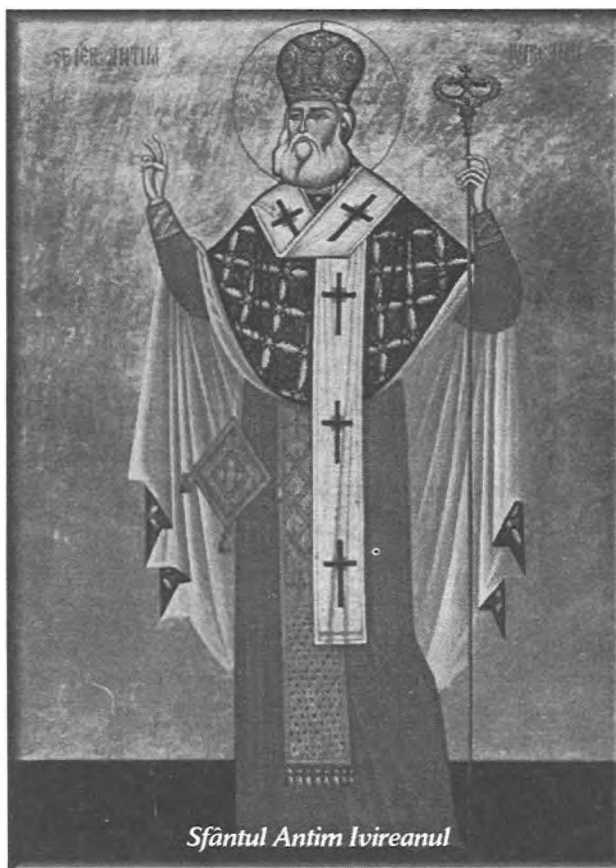
Născut pe scena istoriei, ca popor creștin, poporul român s-a împărțit, încă din zorii devenirii sale, de raze luminoase ale sfințeniei lui Iisus Hristos, ce a rodit atât de bogat în sfinții români.

Sfinții Români s-au simțit responsabili față de puritatea credinței creștine, pe care au primit-o și înlesnit-o ca pe o comoară de mare preț, pentru care au fost gata să-și jertfească propria viață. Ei au propovăduit și au apărut credința cea vie și mântuitoare, păstrată nealterată de-a lungul celor două milenii creștine în cadrul Ortodoxiei. Acești sfinți au reușit să păstreze echilibrul necesar întru credință și viață, întru rugăciune și faptă, neizolându-se de marile probleme ale Bisericii și ale semenilor lor, în vremea în care au trăit. Sfinții Români au fost acele mlădițe ale neamului, disponibile pentru mărturisirea lui Dumnezeu în acest colț de rai, întru care El ne-a vrut, în ciuda justificărilor neputincioase ale firii, formulate de răutatea semenilor noștri.

De pildă, Sfânta Teodora de la Sihla, din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, s-a ridicat prin har deasupra trebuințelor firii și a trăit peste douăzeci de ani retrasă între câteva stânci ce i-au slujit drept chilie, pătrunzându-se prin rugăciune, postire și veghere, de viața dumnezeiască. Sfântul Ioan Valahul, contemporan cu Sfânta Teodora, la nici douăzeci de ani este robit

de turci, propunându-i-se pe rând belșug și eliberare, bogăție și putere, în schimbul desfrâului și al lepădării de Hristos prin trecerea la islam. Răspunsul lui Ioan a fost clar: „Curăția trupului mi-o voi păstra și la legea ta nu voi trece; neîntinarea trupului o voi păzi și nu mă voi însoți cu tine!” Aceasta îi aduce moartea prin spânzurare, însă Ioan înșeninat de chinuri și luminat de harul sfințeniei, mergea spre locul muceniciei sale, mulțumind lui Dumnezeu.

Sfinții Români au fost disponibili pentru mărturisirea ortodoxă a lui Dumnezeu în fața oricărui imposibil uman ce a îmbrăcat chipul opresiunii și constrângerii religioase calvine și catolice în scopul lepădării de Biserică și Neam. Ei au fost un Sfântul Ilie Iorest ori Sava Brancovici ce-au preferat temnița decât calvinizarea, celula și viața de închisoare decât un scaun episcopal menținut prin compromis și trădare a Legii strămoșești. Au fost călugări precum Visarion Sarai, ori Sofronie de la Cioara, au fost țărani binecredincioși ca Oprea Miclăuș, Moise Măcinic, Ioan din Galeș, Ioan din Aciliu, care au preferat închisorile decât privilegiile venite prin ușurăminte sociale pentru care se vânduseră uniții cu Roma. Dar Sfinții Români au fost disponibili pentru mărturisirea ortodoxă a lui Dumnezeu și în fața oricărui imposibil omenesc ce se rezumă la socotința că valoarea supremă a vieții e tocmai viața și lumea de aici. Între neputință și conștiință ei au luat întotdeauna partea conștiinței, știind că Dumnezeu este Cel care își arată desăvârșit puterea întru biruința neputinței. Ei au fost un Ștefan cel Mare și Sfânt, ori un Constantin Brâncoveanu cel Sfânt. Cel dintâi a fost un zid al creștinătății pe jertfa căruia Hristos a durat în vremuri, nesmintit și neștirbit, ortodoxia poporului ro-

Sfântul Antim Ivireanul

mân, iar în Vodă cel Sfânt Constantin s-a plinit cu prisosință harul muceniciei, pentru că și-a oferit viața sa și a celor patru feciori drept pâine curată și neprihănită Domnului.

Așadar, Sfinții Români sunt românii întru care Hristos Dumnezeu se arată pe Sine viață și rost și răsplată pentru un neam întreg. Ei au fost și sunt românii ce vor să trăiască în istorie și ei și poporul lor drept gazdă a Sfintei Treimi.

Se cuvine ca la această zi de sărbătoare a neamului românesc să amintim pe câțiva dintre știuții și neștiuții de noi, dar pușii deoparte ai lui Dumnezeu: Sfântul Apostol Andrei, începător de neam creștin la noi, Iulius ostașul și Pasicratie și Valentin (martirizați în 24 aprilie 298), Nicandru și Marcian (martirizați – 8 iunie 298), Isihie (martir 15 iunie 298), Montanus preotul și Maxima soția sa (martirizați la 26 martie 304), Irineu episcopul și diaconul Dimitrie (martirizați la 9 aprilie 303), Quintilian, Maxim și Dadas († 28 aprilie 304), Dasius († 20 nov. secolul IV), Vetranius episcopul de Tomis (25 ian. sec. IV), Teotim episcopul de Tomis (20 aprilie sec. IV), martirii de la Niculițel – Dobrogea: Zotic, Atal,

de la Iași (14 oct. sec. XI), Cuviosul Dimitrie cel Nou Basarabov (27 oct. Sec. XIII), Mucenița Filofteia de la Argeș (7 dec. sec. XIII), Ghelasie Ierarhul de la Râmets (30 iunie sec. XIV), Nicodim de la Tismana (26 dec. 1406), Ioan de la Prislop (13 sep. sec. XV), Mucenicul Ioan cel Nou de la Suceava (2 iun. sec. XIV), Leontie de la Rădăuți (1 iulie sec. XV), Daniil Sihastul (18 dec. sec. XV), Ștefan cel Mare și Sfânt (2 iulie 1504), Iosif cel Nou de la Partoș (15 sept. 1656), Mucenicul Ioan Valahul (12 mai 1662), Cuviosul Antonie de la Vâlcea (23 nov. sec. XVIII), Cuvioasa Teodora de la Sihla (7 aug. sec. XVIII), Ierarhii Ilie Iorest, Sava, Iosif Mărturisitorul (24 apr. sec. XVIII), Cuviosul Visarion, Sofronie, Mucenicul Oprea, Ioan din Galeș, Moise Măcinic (21 oct. sec. XVIII), Brâncoveanu Constantin Mucenic și cei patru fii: Constantin, Ștefan, Radu și Matei și Sfetnicul Ianache (16 aug. 1714), Antim Ivireanul (ierarh și mucenic, 27 sept. 1716), Cuviosul Paisie de la Neamț (15 nov. 1794), Cuviosul Irinarh (26 dec. 1859), Cuviosul Antipa Atonitul (10 ian. 1882), Calinic de la Cernica (11 apr. 1868), Cuviosul Ioan Hozevitul (5 aug. 1960).

Pentru rugăciunile Sfinților Români știuți de noi și amintiți și pentru ale tuturor celor pe care Tu, Doamne îi cunoști, ai milă de noi!

Pr. Florin Olteanu

Orarul slujbelor ortodoxe de duminică, 17 iunie 2001

Aletea	– ora 10.00	– pr. Alexandru Șereș
Apateu	– ora 11.00	– pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 9.00	– pr. Ilie Ciocan
Budapesta	– ora 10.00	– pr. vicar Marius Maghiaru
Catedrala	– ora 10.00	– P.S. Sofronie,
Episcopală, Giula		pr. vicar Pavel Ardelean
Cenadul Unguresc	– ora 9.30	– pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30	– pr. Florin Olteanu
Giula, Orașul Mic Românesc		
	– ora 8.30	– pr. Petru Pușcaș
Micherechi	– ora 9.00	– pr. Ioan Bun
Otlaca-Pustă	– ora 9.00	– pr. Teodor Marc
Săcal	– ora 9.00	– pr. Origen Sabău
Veched	– ora 10.00	– pr. Cosmin Pop

Programul Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi

Duminică	ora 17.00	– program religios
Marți	ora 18.00	– oră de rugăciune

Crenguț

Amintiri din copilărie

(8)

La Crăciun, când tăia tata porcul, și-l pîrlea și-l opărea, și-l învălea iute cu paie de-l înădușea, ca să se poată rade mai frumos, eu încălecam pe porc deasupra paielor și făceam un chef de mii de lei, știind că mie are să-mi deie coada porcului s-o frig și beșica s-o umplu cu grăunțe, s-o umflu și s-o zurăiesc după ce s-a uscat; și-apoi vai de urechile mamei pînă ce nu mi-o spărgea de cap.

Și să nu-mi uit cuvîntul! Odată, la un Sfântul Vasile, ne prindem noi vro cîțiva băieți din sat să ne ducem cu plugul, căci eram și eu mărișor acum, din păcate. Și în ajunul Sfântului Vasile toată ziua am stat de capul tatei să-mi facă și mie un buhai, ori de nu, batăr un harapnic.

– Doamne, ce harapnic ți-o da eu, zise tata de la o vreme. N-ai ce mîncă la casa mea? Vrei să te bușască cei nandralăi prin omăt? Acuș te descalț!

Văzînd eu că mi-am aprins paie-n cap cu asta, am șterpelit-o de-acasă numai cu beșica cea de porc, nu cumva să-mi ieie tata ciubotele și să rămîn de rușine înaintea tovarășilor. Și

nu știu cum s-a întîmplat, că nici unul dintre tovarăși nu avea clopot. Talanca mea era acasă, dar mă puteam duce s-o ieu? În sfîrșit, facem noi ce facem și sclipim de cole o coasă ruptă, de ici o cîrceie de tînjală, mai un vătrar cu belciug, mai beșica cea de porc a mea, și pe după toacă, și pornim pe la case. Ș-o luăm noi de la popa Oșlobanu, tocmai din capul satului din sus, cu gînd să umblăm tot satul... Cînd colo, popa tăia lemne la trunchi afară și cum a văzut că ne așezăm la fereastră și ne pregătim de urat, a început a ne trage cîteva nașteri îndesate și a zice:

– De-abia s-au culcat găinile, și voi ați și început? Ia stați oleacă, blăstămaților, să vă dau eu!

Noi, atunci, am șparlit-o la fugă. Iar el zvărr! Cu o scurtătură în urma noastră, căci era un om hursuz și pîclîșit popa Oșlobanu. Și din spaima ceea, am fugit noi mai jumătate de sat înapoi, fără să avem cînd îi zice popii:

*Drele pe podele
Și bureți pe păreți;
Cîte pene pe cucoși,*

Atîția copii burduhoși, cum obișnuiesc a zice plugarii pe la casele ce nu-i primesc.

– Măi! Al dracului venetic și ceapcîn de popă, zicem noi, după ce ne adunăm toți la un loc, înghețați de frig și spărieți! Cîț pe ce era să ne ologească boaita cea îndrăcită, vede-l-am dus pe năsalie la biserica Sfântului Dumitru de sub cetate, unde slujește; curat Ucigă-l-crucea l-a colăcit să vie și să-și facă budiha cea la noi în sat. Ferească Dumnezeu să fie preoții noștri așa, că nu te-ai mai înfrupta cu nimica de la biserică, în vecii vecilor! Și pînă-l mai menim noi pe popă, pînă-l mai boscorodim, pînă una-alta, amurges-te bine.

– Ei, amu, ce-i de făcut? Hai să intrăm ici în ograda asta – zise Zaharia lui Gătlan – că ne trecem vremea stînd în mijlocul drumului.

Și intrăm noi la Vasile Aniței și ne așezăm la fereastră după obicei. Dar parcă naiba vrăjește: cela nu sună coasa, că i-i frig; celuia că-i îngheață mîinile pe cîrceie; văru-meu Ion Mogorogea, cu vătrarul sub-suoaară, se pune de pricină că nu ură, și numa-ți crăpa inima-n tine de năcaz!

– Ură tu, măi Chiriece – zic eu lui Goian – și noi, măi Zaharie, să prufnim din gură ca buhaiul; iar iștialăți să strige: hăi, hăi!

Ș-odată și începem. Și ce să vezi? Unde nu se ie hapsina de nevasta lui Vasile Aniței cu cociorva aprinsă după noi, căci tocmai atunci trăgea focul să deie colacii în cuptor.

– Vai, aprinde-v-ar focul, să vă aprindă, zise ea, burzu-luită grozav; dar cum se chea

mă asta? În obrazul cui v-a învățat!

Atunci noi, la fugă, băieți, mai dihai decît la popa Oșlobanu...

– Dar bun pocinog a mai fost și-asta, zicem noi, oprindu-ne în răscurile drumului din mijlocul satului, aproape de biserică. Încă una-două de-aiește, și ne scot oamenii din sat afară, ca pe niște lăieși. Mai bine să mergem la culcare. Și după ce ne arvonim noi și pe la anul, cu jurămînt să umblăm tot împreună, ne-am despărțit unul de altul, răbighiți de frig și hămisiți de foame; și hai fiecare pe la casa cui ne are, că mai bine-i pare. Și iaca ne-a fost umblarea cu plugul în anul acela.

D-apoi cu smîntînitul oalelor ce calamandros făceam!

Cînd puneam mama laptele la prins, eu, fie post, fie cîșlegi, de pe-a doua zi și începeam a lînchi groșciorul de pe deasupra oalelor; și tot așa în toate zilele, pînă ce dam de chișleag. Și cînd căuta mama să smîntînească oalele, smîntînește, Smărandă, dacă ai ce...

– Poate c-au luat strigoai-cele mana de la vaci, mămucăi, ziceam eu, șezînd încinchiț și cu limba scoasă afară dinaintea mamei, jos lîngă oale.

– Doamne, prinde-l-voi strigoiiu! ceta odată la oala cu smîntînă – zicea mama, uitîndu-se lung la mine – și apoi las! Nănașa din grindă are să-i știe de știre, de nu l-or putea scoate din mîna mea tot neamul strigoilor și al strigoaicelor din lume... Se cunoaște el strigoiiu care a mîncat smîntînă, de pe limbă... urît mi-a fost în viața mea omul viclean și lîngău, drept să-ți spun, dragul mamei. Și să știi de la mine că Dumnezeu n-ajută celui care umblă cu furtușag, fie lucru de purtat, fie de-a mîncării, fie ori de ce-a fi.

„Ei apoi! Unde-o plesnește mama și unde crapă”, zic eu în gîndul meu, că doar tot nu eram așa de prost pînă pe-acolo, să nu pricep atîta lucru.

D-apoi cu moș Chiorpec ciubotarul, megieșul nostru, ce năcaz aveam! Ba adică, drept vorbind, el avea năcaz cu mine, căci una-două, mă duceam la om și-l tot sucăleam să-mi deie curele ca să-mi fac bici. Și cele mai de multe ori găseam pe moș Chiorpec răbuind ciubotele cu dohot de cel bun, care face pielea moale cum îi bumbacul. Și dacă vedea omul și vedea că nu se poate descotorosi de mine cu vorbe, mă lua frumușel de bărbie cu mîna stîngă, iar cu cea dreaptă muia feleștiocul în strachina cu dohot și-mi trăgea un pui de răbuială ca aceea pe la bot, de-i bufnea risul pe toți ucenicii din ciubotărie. Și cînd îmi da drumul, mă duceam tot într-o fugă acasă la mama, plîngînd și stupînd în dreapta și în stînga.

– Uite, mamă, Chiorpecul dracului, ce mi-a făcut!...

– Doamne, parcă l-am învățat eu, zicea mama cu părere de bine; am să-l cîntesc, zău așa cînd l-oi întîlni, că șezi lipcă unde te duci și scoți sufletul din om cu obrăznicile tale, ușernic ce ești!

Dacă auzeam așa, mă spălăm binișor pe la gură și-mi căutam de nevoie... și cum uitam ciuda, fuga la moș Chiorpec după curele. Și el, cînd mă vedea intrînd pe ușă, îmi zicea cu chef:

– He, he! Bine-ai venit, nepurcele! Și iar mă răbuia, făcîndu-mă de ris; și eu iar fugeam acasă plîngînd, stupînd și blăstămîndu-l. Și mama avea un chin cu mine din pricina asta...

– Of! De-ar veni iarna, să te mai dau odată la școală unde-va – zicea mama – și să cer dascălului să-mi deie numai pielea și ciolanele de pe tine.

harapnic – bici mare, împletit din cînepă sau din curele nandralăi – vlăgani

a sclipui – a aduna cu greu

cîrceie – lemnul cu care se leagă tînjala carului

tînjală – proțap portativ pentru a prinde de jug a doua pereche de boi

belciug – verigă de metal prin care se trece lacătul

scurtătură – bucată scurtă de lemn

pîclîșit – ursuz, dușmănos

drele – ciuperce comestibile care cresc pe trunchiurile copacilor

burduhos – burtos

ceapcîn – om aprig, zgîrcit

boaită – termen de batjocură pentru oameni (vită cornută)

a colăci – a ajuta

budiha – sperietoare, pocitanie

a meni – a blestema

cociorva – vătrai

lăieși – țigani

a arvoni – a se angaja

a răbighi – a înțepeni de frig

calamandros – harababură, încurcătură

cîșlegi – timpul dintre două posturi, cînd se poate mîncă de fruct (carne, ouă, lapte)

a lînchi – a mîncă sau bea cu limba, ca pisicile

lîngău – om căruia îi place să mănînce mult

a sucăli – a cicăli, a bate la cap

a răbui – a unge

feleștioc – pămătuf de un carul, cizmele

lipcă – a sta pe capul cuiva, producînd supărare

ușernic – plimbăreț

Emoții, examene și serbări de bun rămas

Studentii de la Catedra de română din Seghedin, marți, la 12 iunie, au dat examen de stat în fața comisiei de specialitate. În acest an și-au terminat studiile la această catedră 7 tineri, dintre care – conform informațiilor primite de la conducerea catedrei – 2 sînt tineri de naționalitate română din Ungaria, *Andreea Netea* și *Zoltán Netea*, ceilalți fiind veniți din România pentru studii.

Cei 27 de absolvenți ai Liceului N. Bălcescu din Giula își vor dovedi

cunoștințele lor la examenele orale de bacalaureat din 18–19 iunie. Președintele comisiei de examinare va fi domnul profesor *Daniel Negrea*, fostul director al școlii românești din Otlaca-Pustă. La Giula, serbarea de încheiere a anului școlar va avea loc vinerea viitoare, la 22 iunie.

Serbările de rămas bun ale școlilor noastre generale se vor ține în zilele de 15–16 iunie. În școlile românești își încheie acum studiile generale 112 copii.

ALETEA

Ștefan Balogh
Vasile Balogh
Erica Durkó
Gheorghe Cselényi
Gheorghe Emenett
Nicoleta Kovács
Gheorghe Lóré
Gheorghe Otlăcan
Kitti Restás
Sofia Simonis

Dirigintă:
Maria Simó Jámbor

APATEU

Ioan Blaga
Suzana Buczkó
Pavel Endrédi
Carol Farkas
Alex Juhász
Ioan Juhász
Daniel Kormány
Vasile Nemes
Iosif Sanyó
Alexandru Szabó

Diriginte: Karap József

BÁTANIA

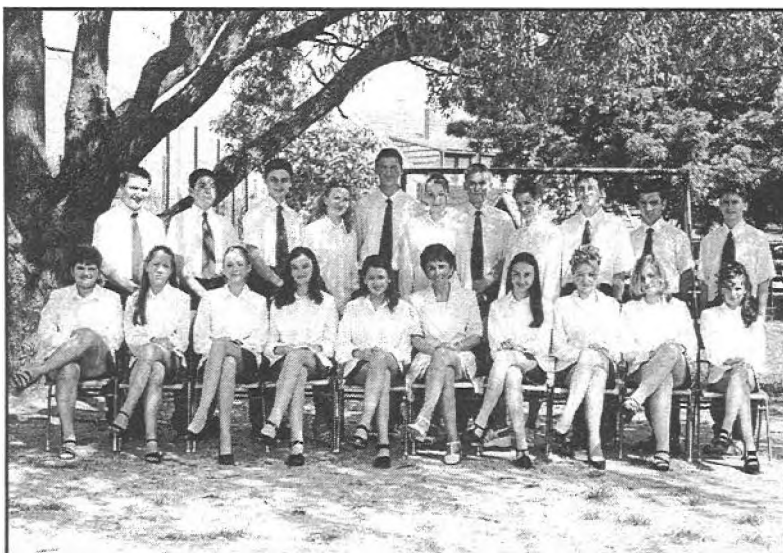
Albert Dávid
Anca Elena Faur
Ancuța Simona Faur
Eva Gaudi
Renata Majláti
Ștefan Ugrin
Bettina Orosz
Iosif Szokolai
Anikó Várszegi

Dirigintă: Timea Takács

CHITIGHAZ

Gheorghe Ardelean
Gavril Botta
Cristian Daniel
Ludovic Faragó
Gheorghe Gros
Gavril Juhász Nagy
Ștefan Kardos
Zsolt Lengyel
Agneta Moț
Ioan Szabău

Dirigintă:
Cornelia Mocan Kovács

GIULA

Cristina Bányai
Erica Boca
Reca Boca
Toma Ciotea
Iudít Hajdú
Maria Hajdú
Florica Ivan Crina
Gheorghe Iova
Ecaterina Iovan
Ana Iuhas
Petru Komlósi

Agneta Lövei
Vasile Maghiar
Vasile Martin
Andriana Marc
Mariana Nicuțu
Cristian Oros
Iulia Pap
Adela Elena Petcu
Csaba Sajti
Ștefan Șimon
Dirigintă: Ana Ardelean Iuhas

CENADUL UNGURESC

Daniel Berta
Ioan Bozsogi
Iosif Danó
Mihai Gán
Melinda Guvát
Levente Kacsó
Vasile Kerekes
Teodor Kovács
Vasile Králik
Beatrix Mácsai
Timea Pásztor
Monica Remsző
Vasile Sóki
Attila Szecskó
Timea Stanci
Alexandru Tóth
Mariana Valach

Diriginte: Kollár Ferenc

OTLACA-PUSTĂ

Ana Lasc
Zsolt Mazula
Ștefan Gergely
Andrei Rajeczki

Diriginte: Patai János

MICHERECHI

Alexandru Zsolt Bálint
Simona Faragău
Maria Cozma
Eva Netea
Zoltán Oros
Ottó Puskár
Ana Ruja
Robert Ruja
Erica Ardelean
Roland Marc
Antal Varjú
Vasile Marc
Adam Stoica
Melinda Cozma
Edit Enikő Tóth
Silvia Ruja

Diriginte: Vasile Martin

SÁCAL

Gheorghe Norbert Erdei
Antal Roland Idul
Carol Iuhas
Ștefan Kocsis
Ioan Máté
Melinda Mező
Mariana Rocska
Barna Richard Szűcs
Toma Tarsoly
Mario Túri

Dirigintă: Edit Gurbai

BEDEU

Ludovic Barta
Toma Borșa
Csilla Juhász
Gavril Juhász
Robert Pop

Diriginte: Oliver Mihuț

Nicolae-Nicoară Horia

Lecție...

*Mai lasă Poezia
în pace,
spunea Mama,
oare-cum supărată pe mine,
nu pe Ea.
Adu apă
de la fântână,
bagă lemne în casă,
dă de mâncare
la găini...
și nu uita
să-ți faci
lecțiile pe mâine...*

Un gând bun

„Cunoștințele pe care le-am dobîndit nu trebuie să se asemene cu un mare magazin, fără rînduială și fără inventar. Să știm ceea ce avem și la nevoie să putem lesne să ne folosim de ele.”

Leibniz

Tabără de creație la Bedeu

Elevii și profesorii de la Școala Generală din Bedeu nu se despart nici după încheierea anului școlar, pentru că se organizează „Tabăra de creație”. Întrunirea devenită deja tradițională se va desfășura săptămîna viitoare, în perioada 18–22 iunie. Programele vor avea loc la școală în fiecare zi, începînd de la ora 9.00. Între activitățile pe care copiii vor trebui să le efectueze se numără cioplitul, pictatul, înșuruirea mărgelilor, etc. Despre activitățile concrete ale taberei veți afla în numărul următor.

Tineri dansatori în preajma succesului

„Uneori se mai întâmplă că, din nostalgie, și tata dansează cu fetele”

Renata Rocsin din Giula și Nandor Cozma din Mîcherechi sînt considerați drept elevi într-adevăr talentați în domeniul dansului popular. Cei doi copii de 12 și 13 ani au început „cariera” de

vioară. Cu șase ani în urmă am participat la un festival folcloric la Giula, unde l-am întîlnit pe Gyalog László, actualul director adjunct al Școlii Artistice. După discuția cu dumnealui am hotărît

că cît mai perfect elementele dansului popular. Așa s-a și întîmplat, deoarece tinerii noștri au ajuns printre cei mai buni copii dansatori ai țării. Și în anul acesta s-a organizat Festivalul Național (al VII-lea) de Dans Solo pentru Copii, care a avut loc la Szarvas, în zilele de 8-10 iunie. Firește că acest festival a avut mai multe faze eliminatorii, pe regiuni, pe județe etc. O astfel de probă s-a organizat și la Școala Artistică, unde s-au putut prezenta toți dansatorii care au vrut. Singura condiție era numai să fie din promoția 1986-89. În acest fel s-a prezentat și Reni, în pereche cu Nandi. Ei au cîștigat concursul pe școală, deci așa au ajuns printre cei mai buni participanți ai județului.

Concursul pe județ din Bichișciaba a fost foarte greu, pentru că acolo au participat într-adevăr copiii cei mai talentați. Dar oboseala repetițiilor a fost răsplătită și cu un spectacol festiv pe care l-au susținut la Ditzingen, orașul din Germania înfrățit cu Giula. Ei au ajuns acolo pentru că Gyalog László le-a apreciat talentul și sîrguința – spune Borsi Beatrix, profesoara pregătitoare a copiilor de la institutul artistic.

Reni și Nandi sînt foarte sîrguincioși. În timpul pregătirii pentru concurs, începînd din ianuarie, nicio dată n-am avut probleme cu ei. Înainte de concursul din Bichișciaba trebuiau să depună eforturi și mai mari, pentru că numai cu o săptămîină mai devreme am ținut repetiții și mai dese: cîte-o oră în fiecare zi. Dar s-a meritat, pentru că au

reușit și au ajuns printre cei mai buni din țară.

– Cum v-ați pregătit pentru festivalul pe țară?

– Împreună cu colegul Horváth Péter am ajutat copiii de trei ori pe săptămî-

Nandor Cozma a impresionat tot publicul. Prezentarea de numai două minute a stîmînat aplauzele furtunoase ale auditoriului. Renata și Nandor au dansat în cea mai mare armonie ce se

dansatori în clipa cînd s-au înscris la Școala Artistică din Giula. Să fii elev în această școală specială înseamnă eforturi și sacrificii atît din partea copiilor, cît și din partea părinților, deoarece de două ori pe săptămîină copiii trebuie duși la școala de dans. Reni și Nandi sînt acum în clasa a 6-a la școala respectivă, ceea ce înseamnă încheierea cursului primar, iar din anul viitor, timp de trei ani, vor participa la cursuri de perfecționare. Anii aceștia nu au trecut fără rezultate. Copiii au dansat bucurîndu-se și stăruitori, iar în anul acesta au devenit membrii echipei „Cimbora” din cadrul Ansamblului de dansuri populare „Körös” din Giula.

După cum am aflat de la părinții Aurica și Ioan Rocsin, la micuța Reni simțul ritmului s-a descoperit foarte repede.

– Am vrut să înscriem fetițele noastre, pe Adriana și Renata, la Școala Artistică, tocmai ca să le dezvolte simțul ritmului. Încetul cu încetul ne-am dat seama că amîndouă au acest talent, fiindcă dacă nu ar fi fost așa, nu s-ar fi remarcat printre colegii lor. Nu în ultimul rînd, este important și faptul că repetițiile de dans sînt similare antrenamentelor sportive.

– Dragostea lui Nandi față de dansul popular s-a dovedit de mic copil – povestesc părinții Maria și Ioan Cozma. – Cînd eram invitați la o nuntă, Nandi tot timpul dansa, mai exact sărea lîngă muzicanții, apropiindu-se tot mai mult de

să-l înscriem pe Nandi la acest institut.

– Cum pot sprijini părinții pasiunea copiilor?

– În primul rînd îi sprijinim în sens moral, pentru că sîntem bucuroși că își găsesc plăcerea în ceea ce fac. Bineînțeles, trebuie să ne facem și timp ca să-i ducem la școală. Dar uneori se mai întîmplă că și tata dansează cu fetele, din nostalgie.

– Nu s-a întîmplat niciodată să s-au săturat de dans sau să nu facă față în ambele școli, deoarece sînt elevi și la școala generală?

– Cred că dacă depindea, de exemplu, de Nandi, mai ușor ar fi abandonat școala generală. Dacă ei nu vor să meargă și să „muncească” iarăși și iarăși, atunci cred că nici noi, nici părinții Renatei nu am forța lucrurile.

Deci sarcina copiilor nu rămîne decît să-și însușească

nă în procesul pregătirii. Cîte-o repetiție a durat cam o oră. Mai mult nu puteam, pentru că era vorba de copii, care se oboseau, deși au dansat cu plăcere. La aceste repetiții am exersat iarăși și iarăși elementele mai complicate. Ei trebuiau să cunoască perfect fiecare pas, să aibă cît mai temeinice cunoștințe ale dansului popular.

– Ce dansuri au prezentat?

– În primul rînd a fost un dans obligatoriu: din patrimoniul de dansuri din Sudul Cîmpiei Ungare. Reni și Nandi au ales dansurile „ugrós” și „frisscsárdás”. La partea opțională a concursului au ales dansurile din Micherechi. Această sarcină de aceea a fost mai grea pentru că ceea ce copiii au prezentat pe scenă nu putea fi coregrafie ci o improvizație de două minute.

Dansul din Micherechi ales de Renata Rocsin și

poate aștepta de la o pereche. La sfîrșit, juriul l-a premiat pe Nandor cu un premiu special.

– Ce v-a trecut prin minte în timp ce dansați?

Renata: – Tot timpul am fost atentă la Nandi, să văd dacă schimbă pasul, dansul sau să-i ajut, dacă trebuie.

Nandor: – Eu m-am gîndit, ce bine ar fi dacă am cîștiga.

– La ce trebuie să fiți mai atenți?

Nandor: – Băiatul trebuie să fie foarte atent la muzicanți și la public. Dar cred că Reni are o treabă mai grea, pentru că ea totdeauna trebuie să urmărească mișcările mele. De exemplu, dacă mă încurc, ea îmi atrage atenția.

Renata: – După cum a zis și Nandi, eu mă uit la el. Dar trebuie să fiu atentă și la ținuta frumoasă, să zîmbesc și trebuie să chiuiesc mai tare decît cum cîntă muzicanții.

– Care dans vă stă mai aproape la inimă?

Renata: – Mai mult îmi place să dansez mîîîîntălu și ardelenescu.

Nandor: – Și mie îmi plac mai mult elementele mîîîntăluului, mai ales mișcarea picioarelor la partea „feciorească”.

La sfîrșitul discuției noastre, Nandor mi-a povestit că vrea să se folosească de anii petrecuți în școala de dans, că și el vrea să devină coregraf. Dar și pînă atunci așteptăm multe rezultate și succese de la perechea pentru noi cea mai talentată.

Rita Ruja

Renata și Nandi, împreună cu părinții și cu coregraful

Sărbătoare de suflet la românii din Chitighaz

Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz a câștigat bani, mulțumită concursului inițiat de Fundația Publică pentru Minorități Naționale și Etnice, pentru organizarea unui concert și a unei întâlniri corale de Rusalii. Ideea călăuzitoare a Asociației în organizarea acestei întâlniri a fost ca prin aceste cîntece să aducă cre-

dincioșilor bucurii și satisfacții sufletești, să le ofere ascultătorilor ocazia practicării limbii și cultivării cîntecelor și tradițiilor românești. Fiindcă limba și cîntecul sînt cele mai puternice mijloace pentru dezvoltarea conștiinței și mîndriei de român. Predarea acestor valori sînt zaloguri importante ale stimei de sine și ale autocu-

noașterii. Sperăm că prin această întâlnire de suflet la care s-au interpretat cîntece religioase, s-a creat în biserica noastră ortodoxă o atmosferă plăcută și binecuvîntată.

Programul de sărbătoare a început în biserica ortodoxă română în prima zi de Rusalii, cînd membrii Asociației au participat la sfînta slujbă. Dar sărbătoarea a fost consacrată și sfințirii grîului. Din grîu sfințit, creștinii au împletit cununite, pe care le puneau pe grindă, pe ușă, la icoane. În trecut, bătrînii cunoșteau și practica multe obiceiuri, care aveau la origine rituri și practici de fecunditate. Biserica noastră Ortodoxă păstrează pînă azi obiceiul sfințirii grîului.

Programul organizat de Asociația din Chitighaz cu

prilejul Rusaliilor a fost o bună ocazie a întâlnirii, pentru dezvoltarea spiritului comunității, spre întărirea sufletească a participanților. Asociația va depune și în viitor eforturi pentru a păstra și a transmite aceste frumoase obiceiuri creștine ortodoxe.

În numele organizatorilor îi mulțumim Părintelui Flo-

rin Olteanu și credincioșilor pentru posibilitatea organizării întâlnirii și pentru faptul că ascultătorii au primit cu inimile deschise, cu sufletele receptive acest program. Dar îi mulțumim și maestrului *Gheorghe Flueraș*, care a condus corul „Pro Musica” din Giula și „Viva la Musica” din Chitighaz.

Maria Sarca Zombai

Cine este Mihai I

În anul 1926, Parlamentul României a decretat pierderea tronului de către Regele Carol al II-lea, succesor fiind numit fiul său, Mihai I, care devenea regent la vîrsta de cinci ani. Regenta a fost asigurată de trei membri care aveau prerogative de conducere. Plecat în Occident, Carol al II-lea revine în România după moartea Regelui Ferdinand. Astfel, în anul 1930 Carol al II-lea este proclamat din nou rege al României. Domnia sa, catalogată ca foarte autoritară, nu a fost de lungă durată, fiind obligat să abdice în anul 1940 în favoarea fiului său, Mihai I. Într-o perioadă deosebit de tensionată, în timpul celui de-al II-lea război mondial, România a fost practic condusă, între 1940 și 1944, de generalul Ion Antonescu, președintele Consiliului de Miniștri. În scurt timp, Antonescu a instaurat dictatura. Meritul deosebit al Regelui Mihai I, recunoscut de întregul Occident, a fost scoaterea României din alianța nefastă cu Germania, după arestarea generalului Antonescu. Prin întoarcerea armelor împotriva ger-

REȚETE ROMÂNEȘTI

Mîncărurile preferate ale Regelui Mihai I

manilor la 23 august 1944, Regele Mihai I a contribuit decisiv la răsturnarea situației și la scurtarea celui de-al II-lea război mondial cu șase luni. Succesul Regelui Mihai I a fost însă de scurtă durată. În martie 1945, la intervenția brutală a sovieticilor, a fost obligat să accepte formarea unui guvern condus în totalitate de comuniști. Puterile Regelui au fost tot mai limitate. Tupe-

ul comuniștilor, conduși direct de la Moscova, a condus la alungarea Regelui Mihai I, acțiune care s-a desfășurat în decembrie 1947, cînd a și fost instaurată dictatura comunistă.

Abdicarea a fost practic un șantaj nerușinat al comuniștilor, Regele fiind pus să aleagă între a abdica sau a lăsa pe comuniști să împuște cîteva sute de tineri care erau adunați în fața Palatului și protestau împotriva guvernului comunist. După ce a fost alungat, Regele Mihai I s-a stabilit în Elveția, cu mama sa. După căderea comunismului, în decembrie 1989, toate tentativele Regelui Mihai I, împreună cu familia sa, de a vizita România au fost împiedicate de regimul Iliescu. Abia din acest an, după ce președintele Iliescu a înțeles că va avea o imagine mai bună în Occident dacă va avea un comportament decent față de Regele Mihai I, Majestatea Sa a venit pentru o perioadă mai lungă în țară. Zilele trecute,

Regele Mihai I s-a aflat la Castelul Săvîrșin, pe care l-a preluat, intenția suveranului fiind de a se stabili definitiv în România. Printre bucatele preferate de Rege, pe care le-a comandat personal bucătarului de la Săvîrșin, se numără mămăliguța cu brînză și smîntînă, păstrăvi cu cartofi natur, mărar și mentă, pentru desert preferînd crema de zahăr ars. Alte bucate preferate de Rege sînt mușchiulețul de vită, legumele, sucul de roșii etc.

Păstrăvi cu cartofi natur

Ingrediente: doi păstrăvi, o lămîie, două cepe mijlocii, două linguri de făină, două foi de dafin, o legătură mărar, cîteva fire de mentă, piper și sare după gust, două linguri de ulei, 300 de grame de cartofi.

Preparare: Se curăță peștele și se spală în apă cu zeama de la o jumătate de lămîie, apoi se zvîntă și se trece prin făină. Separat, se taie rondele ceapa și cealaltă jumătate de lămîie, iar foaia de dafin se mărunțește. Într-o formă care este rezistentă la căldură se așează păstrăvii, iar în jurul lor

se așează felioarele de ceapă. Se ornează cu felii de lămîie și mentă mărunțită, apoi se adaugă apa, care trebuie să acopere peștii stropiți cu ulei. Se acoperă vasul cu o folie de staniol și se introduce la cuptor, la foc potrivit, timp de 30 de minute. După ce a trecut o jumătate de oră, se scoate tava din cuptor, se înlătură foaia de staniol și se mai pune la cuptor încă zece minute, cît să se rumenească păstrăvii. Se servește cu cartofi natur, presărînd deasupra mărar tocat mărunt.

Cremă de zahăr ars

Ingrediente: patru ouă, patru linguri de zahăr, un litru de lapte dulce, un baton de vanilie, trei linguri de zahăr pentru ars.

Preparare: Se bat ouăle întregi împreună cu zahărul și apoi se adaugă laptele și vanilia tăiată mărunt. Se amestecă foarte bine această compoziție, apoi se toarnă într-o formă sau cratiță care a fost tapetată cu zahăr ars. Se introduce la cuptor să se coacă la foc mic timp de 30 minute. Procedura de ardere a zahărului este foarte simplă. Se pun în tavă sau cratiță trei linguri de zahăr și se pune la foc. Cînd zahărul a început să se topească, rotim cratița astfel încît zahărul ars să se distribuie uniform pe marginile acesteia.

(După ziarul *România Liberă*)

Căci poezia ține de iubire, este foc mistuitor întrupat în cuvânt, este acest dor de comuniune, irezistibil exprimat, lapidar, într-un poem memorabil de către Nicolae Dabija:

Doru-mi-i de Dumneavoastră ca un zid de o fereastră Ioan Alexandru (1989)

Nicolae Dabija – cu un amar „zîmbet a rîde”, vorba lui Sadoveanu („Țara mea de oameni triști (mult mă mir că mai există) ciopîrțită în bucăți) că te mai găsesc pe hărți” – Săracă țară bogată) sau cu o nostalgie sugubă zidită-n piatră („Doru-mi-i de dumneavoastră, cu unui zid de o fereastră”) se gîndește, bunăoară, la întoarcerea lui Eminescu: „Chiar acum cînd ninge pe Moldova) veste ne-a venit din Cernăuți (că-de-acolo, Eminescu tînar) a pornit spre Chișinău desculț.” și, de la Eminescu „tînar voievod” plecat din Cernăuții lui Aron Pumnul, dascălul său de „românie”, ajunge la soarta limbii române:

*„Multe am plătit în acest secol
care neschimbîndu-ne ne schimbă
deseori ne-am rușinat să spunem
că vorbim cu Tine-aceiași limbă”.*

Această sfișiere a omului năpăstuit (de soartă? Sau de ...om?) din Basarabia avea s-o ilustreze foarte plastic poetul Nicolae Dabija într-un poem antologic, Cimitirul:

„...În 40, atunci cînd s-au urzit (hărțile după croială nouă → un creion de ștersături tocit) a tăiat și-un cimitir în două”. Drept care, hitru, cu un humor „macabru” (dar nu grotesc, ci mai degradă sugubă, ca-n mirările lui Moș Leonte Zodierul de la „Hanu-Ancuței”, însă cu o amărăciune abia stăpînită), poetul Dabija continuă:

*„Și s-a pomenit cel moș sărac,
că în două țări mormîntu-și are:
cu o cruce străjuind la cap
și cu altă cruce la picioare.*

*El avu de toate-n viață parte –
deportare, foamete, zăbrea –
dar calvarul lui de după moarte
fu mai greu cu toată viața sa.”*

Morții, răbdători, îndelung răbdători, se duc liniștiți spre locul de veci. Dar cum s-a văzut din poezia lui Dabija, nu e sigur nici acesta și, de aceea, chiar și în cadrul mortuar, ei... mai întîrzie, mai amîna clipa...

Fănuș Băileșteanu

Nicolae Dabija

Notă bibliografică

Nicolae Dabija s-a născut la 15 iulie 1948 în comuna Codreni (Căinari), la marginea de sus a Bugeacului, spațiu spiritual legat de amintirea lui Alexei Mateevici, autorul imnului „Limba noastră”. Debut ca licean (1965) în gazeta „Tinerimea Moldovei”, cu un ciclu de versuri, prezentat de *Mihai Cimpoi*. Volume de poezii: „Ochiul al treilea” (1975), „Apă neîncepută” (1980), „Zugravul anonim” (1985), „Aripă sub cămașă” (1989), a apărut și la editura „Junimea”, cu o prefață de C. Ciopraga (1990), „Mierla domesticită” (1992), „Dreptul la eroare” (1993), „Lacrime care vede” (1994). Volume selectiv din creația poetului au apărut în traduceri la Moscova și Kiev (1986 și respectiv, 1990). De menționat cîteva cărți pentru copii – „Povești de cînd Păsărel era mic” (1980), „Alte povești de cînd Păsărel era mic” (1985), „Nasc și la Moldova oameni” (1992), „Daciada” (ciclu de manuale de istorie pentru clasele I-IV) etc. – și un volum de eseuri „Pe urmele lui Ofreu” (1983, reeditat în 1990), propunînd noi puncte de vedere despre unii scriitori clasici.

Contribuții importante aduce „Antologia poeziei vechi moldovenești” (1988), însumînd texte necunoscute, unele puse în circulație pentru prima dată, traduse din slavonă, polonă, din vechea rusă, greacă, latină și altele, pagini descoperite în arhive din Rusia, Ucraina, Polonia, mai puțin explorate de cercetători din România.

În 1991 publică un interesant eseu despre Transnistria: „Moldova de peste Nistru – vechi pămînt strămoșesc”, tradus în limbile rusă și italiană.

Din 1986 este redactor-șef al săptămînalului „Literatura și Arta”, publicație a Uniunii scriitorilor din Basarabia.

Acasă (I)

Maică, e toamnă-n sat și în salcâmi,
Trebăluiești, din zori, sub vechiul prun, –
lumini de flori întărziate
și ochii tăi cum se depun.

Iată că-i seară, – și răsare steaua
atât de jos,
printre salcâmi și fumuri, –
că ai putea să-i măturî, pe căuș,
lumina-mprăștiată, de pe drumuri.

Te duci în casă și, în seri de-acestea,
scrii – pîn-tîrziu –
feciorilor scrisoare:
că baba Scîta luni a răposat,
că Toader s-a-nsurat cu-a lui cutare...

Apoi și tata vine din ogradă:
îl vezi și azi, cu floare-n pălărie,
copilul cel de șaisprezece ani
venind fără-un picior din bătaie.

Bunicul

Î se trecea căruntețea prin barbă,
așa cum trece vîntul prin iarba.

Cărți încătărămate deschidea liniștit,
cu litere roase de-atîta cetit.

Păstra pe geam, în toamnă, o gutuie
cu pielea străvezie și gâlbuie;

se vedeau printr-însa semințele,
ca printr-un nebun suferințele.

El – la lumina ei – cetea sub seară,
sau, ore, urmărea cum plouă afară;

pogorau ploile acolo, pe plai:
parcă galopau herghelii de cai.

Înconjurat de nepoței, lângă ferești,
bunicul a murit spunînd povești.

Seară

În seară, nici un semn de vînt.
Ca nici odată, spre-implinire,
Este nevoie azi de cînt
Și de iubire, de iubire.

Stă socul încărcat în seară
Cu fluierale netăiate,
Și-atâtea cîntece în țară
Se cer tot mai altfel cîntate.

De pasărea ce întărzie
Tremură creanga mai de jos,
Ți cîntă-un zeu peste câmpie
Cu nai din propriul lui os.

Nescrisă rămâne: doar în semne,
Un vers mai sfînt, dar cum să-l scriu
Cînd ieri a fost așa devreme,
Iar azi de-acum e-așa tîrziu?

Poezia

Precum un cerc cu centrul în afara sa,
precum o secundă, în care încapă Vecia,
precum un cer născocindu-și propria stea –
p o e z i a.

Din grădiniță provin primele poezii

Dacă ne gândim la complexitatea procesului educativ, firește că primele impulsuri vin din familie, mai exact: de la mama. Ea e cea care leagă noul-născut, îi cântă pînă ce adoarme, îl alintă, îl dezmiardă și-l învață să mănînce și să umble, să vorbească și să recunoască lumea. Mai tîrziu însă, grădinița de copii devine locul unde copilul se dezvoltă pe mai departe, îndrumat cu priecpere de educatoare și doici. De fapt, instituția preșcolară de grădinițelor s-a făurit abia în secolul XIX, mai întîi sub formă spontană, iar peste cîteva decenii devine o rețea organizată din preocupări centrale.

Începînd din anii cincizeci, învățămîntul preșcolar românesc trăiește o dezvoltare nemaipomenită, cînd un întreg sistem cu cadre bine pregătite se ocupă de generații întregi de copilași. Procesul acesta poate fi urmărit și prin paginile din totdeauna ale săptămînalului românesc, în care se pot recunoaște afit strădaniile pedagogice și educative, cît și cele de asigurare a condițiilor obi-

ective. Predarea unei clădiri noi, reconstrucția sau modernizarea alteia mai vechi, perfecționarea educatoarelor, cursurile și specializarea din România, toate aceste laturi ale procesului instructiv-educativ din învățămîntul preșcolar se oglindesc de-a lungul anilor în coloanele săptămînalului. Firește, și concursuri de desen, expoziții de jucării, construirea omului de zăpadă sau serbările de rămas bun, toate acele momente memorabile au fost surprinse în text și imagini în cursul anilor. Azi descoperind cîte-o fotografie, recunoscînd un portret, faptul este impresionant și trezește emoții nebanuite.

Deseori cînd vin oaspeți pe la Editură și mai răsfoiesc colecția, recunosc cu surprindere neamuri, rude, cunoscuți, din vremea cînd aceștia erau copii. Este modul cel mai evident de a surprinde trecerea timpului, căci aceste fotografii parcă ar opri timpul. De astă dată am spicuit tocmai din cîteva momente ale anului 1981, drept dovada aprecierilor de mai sus.

E. Illyés

Consfătuirile inspectoarelor grădinițelor de naționalitate din țara noastră

Din inițiativa Cabinetului de perfecționare al Secției culturale al Sfatului județean Bichiș, s-au consfățuit la 14 și 15 mai în trei locuri, la Békéscsaba, Giula și Micherechi inspectoarele grădinițelor de naționalitate din țara noastră. La consfătuirile teoretice imbinat cu ocupații practice, demonstrative au mai participat, pe lîngă inspectoarele și conducătoarele colectivelor de muncă sosite din diferite județe ale țării, și: soția lui Adám Mámmel din partea Institutului Național de Pedagogie, Maria Otlăcan din partea Secției culturale al Sfatului județean, János Zsidó, șeful Secției culturale a Oficiului de plasă Giula și Gheorghe Martin, secretar al U.D.R.U.

La grădinița din strada Költsey din Békéscsaba participanții au asistat la o ocupație în limba slovacă, în cadrul căreia soția lui György Krett a prelucrat tema „Zarzavaturi și legume de primăvară”.

Ocupația de cîntec și muzică ținută în limba germană la grădinița din strada Kun Béla din Giula a fost cu afit mai interesantă, cu cît cei mai mulți preșcolari din grupa educatoarei Edit Fizekas nu dispun de cunoștințe de limbă adusă de acasă. Efectivul grupei (relativ mare de 34 copilași) este satisfăcător în primul rînd datorită faptului că numeroși părinți din Giula, recunoscînd posibilitatea copilașilor de a învăța o limbă străină, i-au înscris în grădinița aceasta.

Nici despre ocupațiile ținute la grădinița din Micherechi nu putem spune altceva, decît că au fost foarte reușite. Preșcolarii au fost activi afit la ocupația de educație fizică, cît și la cea de practică, unde cu educatoarea Maria Kozma, și-au reinprospărat cunoștințele de circulație.

Sarcina fiecărei ocupații prezentate a fost în primul rînd dezvoltarea deprinderii preșcolarilor de a se exprima în limba respectivă.

În fața tablîțelor care indică regulile de circulație

Reprezentantele educatoarelor de naționalitate din țara noastră în timpul consfătuirii

Sîntem convinși că în cursul analizei ocupațiilor văzute, responsabilele predării limbilor de naționalitate din țara noastră au discutat, și-au schimbat părerile și observațiile într-o astfel de măsură, încît din aceste consfă-

turi vor profita cel mai mult copilași de naționalitate, în însușirea cît mai potrivită a limbii germane, slovace, sîrbe, croate și române.

V. Martin

Cursuri de perfecționare

La Micherechi

Într-una din zilele trecute a avut loc la grădinița din Micherechi cursul de perfecționare a educatoarelor de naționalitate română. La acest curs au fost reprezentante cele mai multe grădinițe în care se predă limba română din județele Bichiș, Bihor și Csongrád. Participantele numeroase au avut posibilitatea ca în cadrul acestei consfătuiri să asiste și la o ocupație practică, a cărei sarcină a fost cunoașterea și respectarea legilor de circulație și a deprinderii de a se exprima în limba maternă în propoziții întregi.

Muncă inimoasă, însuflețită la grădinițe

Cei mai mici, copilași din grădinițe se bucură cel mai mult de sosirea zilelor însorite. În timpul iernii au mai ieșit pentru cîteva minute în curte, dar frigul i-a ținut mult în sălile de ocupație. Acum, o petrec majoritatea la aer liber, dar în cadrul unor programe și ocupații vesele, distractive din curtea școlii. În aceste săptămîni copiii din grădinițe depun o muncă „foarte serioasă”, căci au sarcini „de rang”. Nu peste mult timp va sosi Ziua Internațională a Copilului, și încetul cu încetul, se apropie și serbarea de rămas bun a celor din grupa mare – ocazii pentru care trebuie să prezinte frumoase programe culturale.

În clîșeu: În timpul repetiției la grădinița nr. 1, din Chitigbaș.

Lituania-România 1-2

Ungaria-Georgia 4-1

România a adunat punctele obligatorii, iar Ungaria s-a folosit pe deplin de ultima sa șansă

Nici miercură trecută nu s-a decis definitiv cine din grupa a 8-a europeană se va putea califica pe locul 2 pentru luptele de baraj ale Campionatului Mondial 2002. Deci cursa tensionată între România și Ungaria continuă. Deși naționala ungară în urma înfrângerii de la București și-a păstrat doar șansele matematice, oricum, pesimismul suporterilor a fost oarecum spulberat în urma evoluției maghiare convingătoare împotriva gruzinilor de pe Népstadion. Jocul descătușat a surprins toată lumea, dar mai mult naționala antrenată de David Kipiani, care înainte de meci a lăsat impresia că a sosit pe malul Dunării, să acumuleze cele 3 puncte posibile. Dar gruzinii nici șansă nu au avut, pentru că unsprezecelea maghiar, modificat pe patru locuri față de formația de la București, și-a luat destinul în propriile mâini, încât cei abia 7.000 de suporteri n-au vrut să creadă că elevii lui Bicskei pot evolua și la acest nivel, chiar la 4 zile după umilitoarea înfrângere. Am putut urmări chiar și două goluri de zile mari în interpretarea lui Korsós Attila, care, revăzând fazele pe video, a rămas chiar el singur uimit. Victorie cu evoluția excelentă l-a salvat de demitere pe selecționerul Bicskei Bertalan, care la conferința de presă s-a arătat satisfăcut atât de jocul prezentat, cât și de rezultatul net: „Am fost nevoit să refac psihic o echipă zdrobită. Mă bucur să descopăr și eu această față interesantă a Ungariei. Cealaltă am văzut-o în România.” Despre șansele de calificare pentru baraj, Bicskei a adăugat: „Dacă băieții ar fi capabili să repete performanța de astăzi, nu ar fi imposibil să prindem locul 2, dar sînt conștient că românii trebuie să piardă două puncte împotriva Georgiei. Destinul nu mai stă în mâinile noastre.”

Înainte de meciul Ungaria-Georgia s-a cunoscut deja rezultatul de 1-2 al partidei Lituania-România. Echipa lui Bölöni, se poate considera cu această victorie favorita locului 2, ceea ce este un mare lucru dacă luăm în considerare startul dezamăgitor, când după 3 etape echipa a adunat numai 3 puncte cu o victorie dobîndită în ultimul moment în

confruntarea cu Lituania la București, și cu două înfrîngerii împotriva Italiei, ceea ce a rezultat și un golaveraj de 1-5. Față de acest început au urmat însă 3 victorii cu o prestație crescîndă: 2-0 la Tbilisi, apoi din nou 2-0 de data aceasta cu Ungaria, la București, și 2-1, rezultatul deja pomenit cu Lituania. Partida de la Kaunas a decurs timp de 80 de minute în ritm normal. O parabolă inspirată a lui Adrian Ilie și o fază valorificată de Viorel Moldovan a liniștit spiritele. Însă după avantajul de două goluri, jucătorii români s-au arătat cam prea relaxați, primind un gol cu numai 4 minute înainte de finalul meciului. Emoțiile s-au precipitat la capătul partidei, când jucătorii români au pierdut total firul meciului, dar norocul de această dată a stat de partea lui Bogdan Stelea.

Imediat după meci, încă

miercuri seara, naționala română s-a reîntors la București, unde ziaristii l-au asaltat pe Ladislau Bölöni cu întrebări referitoare la decizia sa de a rămîne sau de a pleca de pe banca tehnică a naționalei. Dar Bölöni nici la sosire n-a dat un răspuns clar. Ba mai mult: nici pînă la încheierea ediției noastre nu s-a știut dacă Bölöni rămîne la București sau pleacă la Sporting Lisabona. Echipa portugheză i-a oferit un salariu de 250.000 de dolari, lîcînd peste venitul lui de acasă, care se cifrează la numai (?) 150.000 de dolari. Publicul din România este nerăbdător la răspunsul lui Bölöni, dar acesta - conform unei declarații de vineri - mai ezită. „Am discutat, voi mai discuta, o să mă întîlnesc cu oamenii. (...) Știu că vă deranjează că lucrurile se tîrîgănează, dar vă asigur că nu am nimic de ascuns.

Pur și simplu eu mă decid mai greu. Sînt mai lent. Aduceți-vă aminte cînd am preluat naționala, tot atît de încet m-am pronunțat. Acesta e stilul meu. (...) Sînt mari șanse să merg la Sporting. Nu pot să vă spun cîte șanse, nu fac măsurători de genul ăsta.” - a declarat Bölöni. Oricum va fi, sub conducerea sa naționala română a ieșit din impas și s-au depus bazele unei reprezentative întinerite, care deși cu chiu cu vai, totuși a învins în afară de vicecampiona Europei pe toți adversarii din grupă. În acest fel poate aștepta cele două tururi de toamnă cu șanse bune de ca-

lificare. La 1 septembrie Ungaria va juca la Tbilisi, iar dacă va învinge, miza meciului Ungaria-România din 5 septembrie va crește pe măsură. Ungaria are doar șanse matematice, de care se poate folosi dacă va învinge România cu două goluri diferență și va juca barem un egal la Roma. Această variantă este greu de închipuit. România va încheia luptele din grupă la București, jucînd cu Georgia. Dacă va cîștiga, mai mult ca probabil va juca la baraj pentru calificare. Cine va sta pe banca tehnică? Răspunsul întîrzie încă.

Ștefan Crăsta

Grupa a 8-a pentru CM 2002

1. Italia	6	5	1	0	15-3	16 p.
2. România	6	4	0	2	7-6	12 p.
3. Ungaria	5	2	2	1	3-7	8 p.
4. Georgia	5	1	0	4	6-10	3 p.
5. Lituania	6	0	1	5	3-18	1 p.

Numele lui Ralph strălucește mai mult ca al lui Michael

După antrenamentul de măsurare a timpului de simbată, piloții monstrelor din Formula 1 s-au înșirat duminică seară pentru Marele Premiu din Canada la linia de start în felul următor: 1. Michael Schumacher, 2. Ralph Schumacher, 3. David Coulthard, 4. Jan Trulli 5. Rubens Barrichello.

Din întrecerea dintre cei doi frați Schumacher, la început Michael a fost în frunte, urmat de fratele său Ralph. Apoi au urmat Barrichello, care îl depășise pe Trulli. De la bun început s-a văzut că pista a fost

foarte alunecoasă din cauza prafului depus pe asfalt. În runda a 3-a, Barrichello își arată iarăși priceperea și îl depășește și pe Coulthard. În runda 21 urmează marea accident, „tragedia”: Montoya alunecă și se dă de parapet de la margine. Iar Barrichello, ca să evite ciocnirea, îl ocolește pe Montoya, dar în acest fel alunecă și el de pe pistă, terminîndu-se în acest fel competiția pentru ambii piloți. Mare noroc că, după ce mașinile „s-au făcut praf”, cel puțin piloții au scăpat fără accidentări

mai grave. Iar între timp, întrecerea dintre frații Schumacher a continuat. Și deși Ralf a ieșit în boxă, a revenit pe pistă cu un avans considerabil față de fratele mai mare, avans pe care l-a putut menține pînă la final.

Dintre cei 22 de piloți care au pornit la start, numai 10 au terminat concursul. Ralph Schumacher a cîștigat trofeul competiției, pentru a doua oară în acest

sezon, iar Häkkinen a ajuns acum pentru prima oară în anul acesta pe podium învingătorilor, obținînd locul trei.

Ultimele rezultate ale echipelor de fotbal din 9-10 iunie

Campionat național, divizia II.	
Giula-Abonyi SE	8-0
Campionat județean, Bichiș, divizia I.	
Vésztői SE-Micherechi	1-1
Bătania-Szarvas FC	3-2
Campionat județean, Bichiș, divizia II.	
Nagyszénás-Aletea	1-3
Campionat județean, Bichiș, divizia III.	
Chitighaz-Leucusghaz	3-1

Următoarele meciuri de fotbal

16 iunie (sîmbătă)	
Micherechi SE-(Gyulavári VFC)	17.00
Orosházi MTK-Bătania	17.00
17 iunie (duminică)	
Baktalórántházi SE-Giula SE	17.00
*Aletea-Kunágota	17.00
Medgyesegyháza-Chitighaz	17.00
Leucusghaz: zi liberă	
Téglás-Jaca	17.00
Szentpéterszeg-Leta Mare	17.00

Echipele însemnate cu * la sfîrșitul săptămîinii joacă ultimul meci al campionatului din anul 2000-2001.

Giula-Abony 8-0

Antrenorul echipei Giula SE Fodor Sándor a remarcat simbată, înainte de meci, că pe el nu-l înșeală faptul că echipa din Abony e pe ultimul lor pe tabela de clasament a categoriei NB II. Giulanii au jucat un meci bun emoționant și la Abony. Giula: Such - Hóbel, Kiss, Kovács - Papp, Brakszatórisz, Kulcsár, Bózsik, Tamási, Csúr, Tóth. Rezume: Gyulai, Lárók, Boruzs.

Cavalcada golurilor a început-o Brakszatóris în minutul al 12-lea, iar din minutul 22 pînă în minutul 25, arbitrul a fluierat neobosit: în minutul 22 Bócsik, în minutul 23 Hóbel, în minutul 25 din nou Hóbel umflă plasa lui Berta.

În repriza a doua, Tóth și Boruzs sporește cu cîte un gol

sporește plasa portarului advers, iar Kiss László în minutul 87 și 88. Rareori se întîmplă că la un meci poți vedea 8 goluri - și mai rar în așa fel, ca acum la giulani. În 4 minute 3 goluri și două lovituri ratate de același jucător, iar în alte două minute, alte două goluri, din nou de același jucător. În acest fel, Giula se poate mîndri cu cele mai multe goluri din campionat: 35.

Și numărul loviturilor de colț ne spune foarte mult 12:0! Sîmbătă după masă, Giula a jucat acasă un meci de antrenament cu o echipă plăcută, dar de altă categorie. Fodor Sándor: Înainte de meci nu aș fi crezut că vom cîștiga cu așa golaveraj contra unei echipe simpatice și corecte.

ROMÂNIA

Luni 18 iunie
6.00 Telematinal 8.00 Surprize, surprize... (R) 10.00 Bravo, Bravissimo! (R) 11.30 Știrile de sâmbătă asta (R) 12.00 Telesciclopedia (R) 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Pro Patria 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Cronica 16.30 Știri 16.35 La țintă 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Impas în doi 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Iartă-mă! 20.45 Iartă-mă! 20.45 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Memoria exilului românesc 23.00 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Părinții teribili 1.00 Jurnal (R) 1.45 Impas în doi (R) 2.35 Memoria exilului românesc (R) 3.20 De la Est la Vest (R) 3.50 Scurt pe doi (R) 5.05 Corect (R) 5.15 La țintă (R).

Marti 19 iunie
6.00 Telematinal 8.05 Ora G (R) 9.00 Serial. Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Iartă-mă! 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Puncte cardinale 15.30 Cronica 16.30 Știri 16.35 Pentru dv. Doamnă! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Frontal 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Film. Afaceri în stil mare 21.30 Clubul de spiritism 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Videoteca veselă 23.00 Lumea dansului 24.00 Frontal (R) 0.50 Infomania 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film. Legătura 3.30 Știrile de sâmbătă asta (R) 4.00 Videoteca veselă (R) 4.45 Clubul de spiritism (R) 5.15 Pentru Dv., Doamnă! (R).

Miercuri 20 iunie
6.00 Telematinal 8.00 Tezaur folcloric (R) 9.00 Serial (R). Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Oameni ca noi 14.00 Clubul de spiritism (R) 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Panorama 16.45 Știri 16.50 Fotbal: meci de baraj pentru calificarea în Divizia A 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Serial. Baywatch Hawaii 20.45 Recurs la morală 21.45 Amprente 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film. Rap și telefoane mobile 23.55 Bucuriile muzicii 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film. Rap și telefoane mobile 3.20 Puncte cardinale (R) 3.50 Recurs la morală (R) 4.50 Amprente (R) 5.10 O vedetă... populară (R).

Joi 21 iunie
6.00 Telematinal 8.00 Recurs la morală (R) 9.00 Fotbal: rezumat 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.30 Serial (R). Baywatch Hawaii 14.20 Amprente (R) 14.35 Serial. Orice e posibil! 15.00 Conviuții 16.30 Știri 16.30 Medicina pentru toți 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Eu, cetățeanul 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Serial. Sub acoperire 20.45 Reflecții rutiere 21.00 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film. Suspecții 23.00 Nocturna melomanului 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film. Suspecții (R) 3.25 Oameni ca noi (R) 3.55 Scurt pe doi (R) 4.55 Reflecții rutiere (R) 5.10 Medicina pentru toți! (R).

Vineri 22 iunie
6.00 Telematinal 8.10 Eu, cetățeanul (R) 9.00 Serial (R). Pasiuni 9.45 TVR Craiova 12.10 Serial. Sub acoperire (R) 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Infomania 13.40 Frontal (R) 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Lumea și noi 15.30 Drepturile omului 16.30 Știri 16.35 Ai carte, ai parte! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 O vedetă... populară 18.45 Parlamentul României 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Ploaia steluțelor 21.15 Serial. Ingerul întunecat 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Profesioniștii 23.15 Film. Teroare în orașul părăsit 0.45 Infomania (R) 1.00 Jurnal (R) 1.45 Drepturile omului (R) 2.45 Profesioniștii (R) 3.45 Ploaia de stele (R) 5.15 Ai carte, ai parte! (R).

Sîmbătă 23 iunie
6.00 O vedetă...populară (R) 6.45 Serial. Zorro 7.35 Desene animate 8.25 Film. Inimă de cristal 10.10 La telefon muzică populară! 11.00 Auto Club 11.30 Casa mea 12.00 Serial. Frumosele școlii 12.50 Jurnalul de prînz 13.00 Debut 50 Plus 14.15 Ora G 15.10 Garantat 100% 16.10 Ora planetei 16.30 Telesciclopedia 17.30 Film. Furtuna secolului 19.00 Jurnal 19.25 România în presa lumii 19.30 Surprize, surprize... 21.30 Serial. Amy 22.20 Jurnalul de noapte 22.30 Telectinematica. Traversare de noapte 0.20 Marele Jazz 1.00 Jurnal (R) 1.30 Garantat 100% (R) 2.30 Auto Club (R) 3.00 Casa mea (R) 3.30 Serial. Amy (R) 4.15 Film. Androidul.

Duminică 24 iunie
6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universul credinței! 8.00 Desene animate 8.30 Kiki Riki Miki 9.30 Viața satului 11.05 Tezaur folcloric 12.05 De luni pînă duminică 12.50 Jurnalul de prînz 13.00 Desene animate 13.50 Film. Acțiune, motor! 14.45 Bravo, Bravissimo! 16.20 Fotbal: meci de baraj pentru calificarea în divizia A 19.00 Jurnal 19.25 Agenda Europeană 19.30 Film. Steaua nordului 21.05 Știrile de sîmbătă asta 21.35 Fotbal Show 1.05 Jurnal (R) 1.30 Telectinematica. Situație critică (R) 3.20 Debut 50 plus (R) 4.35 Super Dans 4.55 Tezaur (R).

TVR

Luni 18 iunie
6.00 Ferma (R) 7.05 Desene animate (R) 7.40 Desene animate (R) 8.20 Serial (R). În direct 8.50 Serial. S Club 7 la Miami 9.15 Portret în oglindă (R) 9.45 Știri 9.50 Film (R). Privirea mortală a dragostei 11.20 Orașe în festival 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Răscuci (R) 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.40 Toți împreună 15.45 Oprirea obligatorie 16.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 16.25 Micro-recital „Cargo” 16.40 Splendorile naturii (R) 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Camera de gardă 18.10 Desene animate 19.00 Serial. În mijlocul furtunii 19.50 Sport plus 21.00 Serial. Scurte povestiri cinematografice 21.30 Știri 21.35 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Ce zi frumoasă! 23.25 Știri bancare și bursiere 23.30 TVM Messenger 0.10 Serial (R). S Club 7 la Miami 0.35 Trupa DP2 (R) 2.05 O altă dimensiune (R) 2.55 Serial (R). Scurte povestiri cinematografice 3.25 Top TVR 2 (R) 4.25 Atenție, se cîntă (R).

Marti 19 iunie
6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Veni, Video, Vici! (R) 7.05 Desene animate (R) 7.30 Desene animate (R) 8.20 Tip-Top, Mintop (R) 8.50 Serial. S Club 7 la Miami 9.15 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 9.40 Știri 9.45 Sport Plus (R) 11.00 Serial (R). În mijlocul furtunii 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.45 Tribuna partidelor parlamentare 13.15 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Toți împreună 15.25 E dreptul tău! 16.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 16.30 Vara pentru 2 18.15 Veni, Video, Vici! 18.30 Desene animate 19.00 Serial. În mijlocul furtunii 19.50 Film. Aici nu mai locuiește nimeni 21.15 Micro-recital „Direcția 5” 21.30 Știri 21.35 Serial. Stăpînul animalelor 22.20 Patrimoniul 23.05 Bună ziua, Japonia 23.30 Știri bancare și bursiere 23.35 TVM Messenger 0.05 Serial (R). S Club 7 la Miami 0.30 Vara pentru 2 (R) 2.15 On line (R) 2.45 Șlagăre simfonice 3.30 Televiziunea, dragostea mea! (R) 4.30 Film (R). Aici nu mai locuiește nimeni.

Miercuri 20 iunie
6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Veni, Video, Vici! (R) 7.05 Desene animate (R) 7.35 Toți împreună 8.35 Video-clipuri 8.50 Serial. S Club 7 la Miami 9.15 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 9.45 Știri 9.50 Serial (R). Stăpînul animalelor 10.35 Bună ziua, Japonia (R) 11.00 Serial (R). În mijlocul furtunii 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.45 Crocin vobue (R) 13.15 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Toți împreună 15.25 Afaceri la cheie 16.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 16.30 Vara pentru 2 18.15 Veni, Video, Vici! 18.30 Desene animate 19.00 Serial. În mijlocul furtunii 19.50 Cinematograful de artă. Ingerul îndurări 21.30 Știri 21.35 Serial. Stăpînul animalelor 22.20 Mit și istorie 22.50 Orașe în festival 23.25 Știri bancare și bursiere 23.30 TVM Messenger 0.10 Serial (R). S Club 7 la Miami 0.35 Vara pentru 2 (R) 2.20 Arta apărării (R) 2.50 Afaceri la cheie (R) 3.20 Simfonia a III-a 4.05 Veni, Video, Vici! 4.20 Ingerul îndurări (R).

Joi 21 iunie
6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Veni, Video, Vici! (R) 7.05 Desene animate 7.30 Desene animate (R) 8.20 Arca lui Noe (R) 8.50 Serial. S Club 7 la Miami 9.15 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 9.45 Știri 9.50 Serial (R). Stăpînul animalelor 10.40 Video-clipuri 11.00 Serial (R). În mijlocul furtunii 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.45 Tribuna partidelor parlamentare 13.15 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Toți împreună 15.25 Transilvania insolit 16.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 16.30 Vara pentru 2 18.15 Veni, Video, Vici! 18.30 Desene animate 19.00 Documentar 19.30 Pragul de sus 21.00 Serial. Familia Porter 21.30 Știri 21.35 Captiv în viitor 22.25 Serial. O femeie incomodă 23.15 Video-clipuri 23.30 Știri bancare și bursiere 23.35 TVM Messenger 0.10 Serial (R). S Club 7 la Miami 0.35 Vara pentru 2 2.20 Serial (R). Familia Porter 2.50 Serial (R). O femeie incomodă 3.40 Pop Show Nocturn 4.30 Pragul de sus (R).

Vineri 22 iunie
6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Veni, Video, Vici! (R) 7.05 Desene animate 7.30 Desene animate (R) 8.20 Prețul succesului (R) 8.50 Serial. S Club 7 la Miami 9.15 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 9.45 Știri 9.50 Serial (R). Captiv în viitor 10.40 Spațiul francofon (R) 11.10 Oprirea obligatorie (R) 11.25 Documentar 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.45 Spectacolul lumii 13.15 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Serial. Casa visurilor 15.20 Serial. Avocați și asociați 16.15 Serial. Tată, am încurcat-o! 16.40 Vara pentru 2 18.15 Veni, Video, Vici! 18.30 Desene animate 19.00 Televiziunea, dragostea mea! 20.00 D'ale lui Mitică 21.00 Serial. Familia Porter 21.30 Știri 21.35 Film. Teroare în orașul ingerilor 23.10 Video-clipuri 23.25 Știri bancare și bursiere 23.30 TVM Messenger 0.10 Serial (R). S Club 7 la Miami 0.35 Vara pentru 2 (R) 2.10 Serial (R). Familia Porter 2.40 Serial (R). Casa visurilor 3.25 Serial (R). Avocați și asociați 4.20 D'ale lui Mitică (R) 5.25 Spațiul francofon (R).

Sîmbătă 23 iunie
6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Veni, Video, Vici! (R) 7.05 Răscuci 7.35 Călătoria lui Ios 8.05 On line 8.35 Universul cunoașterii 9.35 Arta apărării 10.05 Serial. Wishbone 10.30 Serial. În direct 11.00 Desene animate 11.30 Arca lui Noe 12.05 Surprizele științei 13.00 Știri 13.05 Atlas 13.40 Călătorind prin țară 14.10 Bărbat, la crabi! 15.10 Documentar 16.00 Vacanță cu trupa DP2 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Film. Reporteri speciali 19.20 Cinematograful, o istorie vie 20.20 Serial. Scurte povestiri cinematografice 20.50 Documentar 21.40 Știri 21.45 Pete Town Send în concert 22.45 Despre viață și sex 23.30 Video-clipuri 23.45 TVM Messenger 0.15 Film (R). Teroare în orașul ingerilor 1.50 Surprizele științei (R) 2.40 Serial (R). Scurte povestiri cinematografice 3.05 Documentar (R) 3.55 Despre viață și sex (R) 4.40 Pete Town Send în concert (R) 5.35 Serial (R). Wishbone.

Duminică 24 iunie
6.00 Planeta singularică (R) 6.50 Serial (R). În direct 7.25 Tradiții 8.00 Medalion de interpret 8.30 Ferma 9.30 Cronici votive 10.05 Serial. Wishbone 10.30 Serial. În direct 11.00 Desene animate 11.30 Serial. Atenție la nautești! 12.30 Spectacolul lumii 13.00 Știri 13.05 Paradisul de lîngă noi 13.40 Festivalul AOI 14.30 Cea mai bună muzică din film în concert 15.15 Noul Circ Cinezesc din Shenyang 15.45 Serial. Călătoria lui Allen Strange 16.35 O altă dimensiune 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Serial. Mike Hammer - detectiv particular 18.30 Mari regișori francezi 20.05 Film. Doamna Alice pleacă la Paris 21.45 Știri 21.50 Film. Eroul de la miezul nopții 23.15 Din goana trenului 23.40 TVM Messenger 0.10 Serial (R). Călătoria lui Allen Strange 1.00 Film (R). Reporteri speciali 2.40 Cinematograful, o istorie vie 3.40 Noul Circ Cinezesc din Shenyang 4.05 Atlas (R) 4.35 Serial (R). Atenție... 5.30 Serial (R). Wishbone.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

În perioada 18-22 iunie 2001 din nou se va întruni în ședință Parlamentul Ungariei. În aceste zile, cu excepția zilei de luni, emisiunea regională în limba română nu va fi difuzată, doar cea de seară.

18 Iunie, LUNI (redactor: Iulia Kaupert)
10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară - redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

19 Iunie, MARTI (redactor: Adam Bauer)
19.00: Introducere, cuprins 19.05: Știri și informații 19.10: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 19.20: „Engleza pe înțelesul tuturor” - curs de limbă engleză cu Luminița Jivu 19.28: Încheiere.

20 Iunie, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)
19.00: Introducere, cuprins 19.05: Știri și informații 19.10: Magazin sportiv - știri, rezultate, competiții 19.28: Încheiere.

21 Iunie, JOI (redactor: Monica Rocsin)
19.00: Introducere, cuprins 19.05: „Cuvinte potrivite” - emisiune dialog de cultivare a limbii române 19.28: Încheiere.

22 Iunie, VINERI (redactor: Eva Iova)
19.00: Introducere, cuprins 19.03: Știri și informații, evenimente calendaristice 19.10: Ce e nou la Liceul Bălcescu din Giula? - relatează Andreea Gurzău 19.13: Actualități la românii din Banatul Sîrbesc - relatează Cornel Mata din Virșet 19.20: Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 19.25: Revista presei „Foaia românească” 19.26: Avangarda Ecranul Nostru 19.29: Încheiere.

23 Iunie, SÂMBĂTĂ (redactor: Iulia Kaupert)
14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

24 Iunie, DUMINICĂ (redactor: Iulia Kaupert)
14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30: Retrospectiva săptămîinii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămîinii) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lîngă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

20 iunie 2001 (m1 ora 13.25)
Reluare: 23 iunie 2001 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut al săptămîinii viitoare:

Emisiunea românilor din Ungaria se va prezenta în această săptămîină cu cîteva informații legate de viața publică și culturală. În continuare, veți putea urmări un interviu realizat cu istoricul clujean, profesorul universitar Ioan-Aurel Pop. Tema dezbătută va fi formarea poporului român. În cel de-al doilea reportaj va vom călăuzi la competiția sportivă a școlilor românești din Ungaria. În final, va prezentăm evoluția tinerilor dansatori Renata Rocsin și Nandor Cozma la Festivalul Național de dans solo pentru copii.

Realizator: Aurel Becan

PETROM

ESENȚA MIȘCĂRII

În Ungaria
în două localități:
la Bichișciaba și la Nagylak

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24
pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro
e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00401-3142118

Vindem țigla

„Jamina Polca”
(2800 de buc.)

la un preț convenabil.

Țigla este nou-nouță,
în ambalaj original.

Telefon: 66/463-079

FM 92,1 MHz STEREO RADIO
VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 59-430552, Fax: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net
- muzică - știri locale și BBC - emisiuni pentru orice vîrstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO - ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15-21.45

SW 31 și 49 m - vineri: 18.30-18.45 - sîmbătă:
18.00-18.45 - duminică: 18.30-18.45

La Cupa Prieteniei s-au întrecut 350 de copii

În cele cinci probe de fotbal și handbal s-au înmănat zeci de premii

Cupa Prieteniei este succesoarea fostei Cupa Coșbuc, care decenii de-a rândul s-a organizat ca singura competiție sportivă a școlilor generale românești din Ungaria. Sponsorul principal, Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, de data aceasta le-a ales ca gazde pe cei din Leucușhaz. Școala aceasta, unde limba română se predă doar ca obiect de studiu, a mai găzduit o dată această cupă, iar faima de buni organizatori și-au dovedit-o pe drept. Anul acesta din nou și-au confirmat renumele. Micii jucători de fotbal și handbal s-au bucurat de cele mai bune condiții, în plus și vremea a fost generoasă cu participanții. Șeful oficiului Autoguvernării pe Țară, Tiberiu Luhas, a declarat cu sinceră satisfacție că: „Mă bucură faptul că toate școlile s-au înscris la competiție. Este o surpriză plăcută pentru mine că s-au adunat în jur de 350 de elevi și cam 80 de însoțitori, profesori și antre-

nori. Este o plăcere pentru noi, organizatorii, că după mulți ani, în sfârșit le știm în rândurile noastre și pe școlile mici, cum sînt cele din Otlaca-Pustă, Aletea sau Bătania.”

Deși în unele cazuri spiritele s-au încins, în ansamblu a dominat sportivitatea, la care au avut o contribuție decisivă arbitrii sosiți din campionatele județene. În caz de nevoie, aceștia au fost ajutați și de „arbitri ad-hoc”, care însă n-au avut autorizare mai puțină, decît cei „meseriași”. Printre arbitrii l-am întrezărit și pe invitatul de onoare al competiției Florin Răducu. Jucătorul român, originar din Alexandria, este cunoscut suporterilor încă de la Békéscsaba Előre FC, fosta echipă din prima divizie națională. La ora actuală, fundașul evoluează în a treia divizie a campionatului național, la Orosháza, dar de la dînsul am aflat și alte noutăți.

— Cum ai ajuns la Cupa Prieteniei?

— Pe copiii mei îi am la

școala românească de la Giula. Am un băiat și o fetiță, care merg acolo la școală, iar organizatorul competiției m-a rugat să vin la această cupă, ca invitat de onoare și arbitru.

— Înseamnă că te-ai stabilit în Ungaria, dacă și copiii tăi umblă aici la școală?

— Mi-ar plăcea să cred acest lucru, dar mai rămîne să văd ce aduce viitorul. Fotbaliștii greu își găsesc un loc definitiv. Astăzi sîntem într-un oraș, mâine în altul. Așa sîntem noi.

— Ce părere ai despre evoluția celor mici?

— În primul rînd țin să felicit organizatorii, pentru că au avut o idee extraordinară. Numai prin asemenea competiții se pot naște jucători. Am văzut cîțiva băieți care poartă un simbul de talent și ar fi de dorit să ajungă la cluburi mai însemnate. Am remarcat 5-6 mici fotbaliști, într-adevăr talentați — a încheiat declarația Florin Răducu.

Printre talentele pomenite l-am putut vedea și pe micuțul Sorin Răducu, care are un loc rezervat și în echipa școlii din Giula. Competiția a fost luată și jucată în serios de toți participanții întrecerii, dar unii nu și-au pierdut simțul umorului nici în cele mai dramatice momente. Dovadă este că în timpul unei partide decisive, la întrebările adresate rezervelor din Micherechi, aceștia au răs-

Rezultatele Cupei Prieteniei, ediția 2001

Handbal — băieți (cl. 5-8)

1. Jaca
2. Leucușhaz
3. Bătania
Golgheterul și jucătorul competiției: Levente Csap (Jaca)

Handbal — fete (cl. 5-8)

1. Leucușhaz
2. Jaca
3. Apateu
Golgheterul și jucătoarea competiției: Nicoleta Nagy (Leucușhaz)
Portarul competiției: Adriana Lénárt (Leucușhaz)

Fotbal — băieți (cl. 5-6)

1. Micherechi
2. Apateu
3. Jaca
Golgheterul competiției: Attila Bondár (Micherechi)
Jucătorul competiției: Zsolt Horváth (Apateu)
Portarul competiției: Ioan Papp (Jaca)

Fotbal — băieți (cl. 7-8)

1. Leucușhaz
2. Săcal
3. Giula
Golgheterul competiției: Attila Štir (Leucușhaz)
Jucătorul competiției: József Papp (Chitighaz)
Portarul competiției: Roland Idul (Leucușhaz)

Fotbal — fete (cl. 5-8)

1. Chitighaz
2. Leucușhaz
3. Jaca
Golgheterul și jucătoarea competiției: Nicoleta Nagy (Leucușhaz)
Portarul competiției: Agneta Moț (Chitighaz)

puns cu zîmbetul pe buze că așteaptă cu cel mai mare interes evoluția fetelor la fotbal. Iar replica fetelor nu

a întârziat mult, dovedind un joc pe care îl pot invidia și unii dintre băieți.

Ștefan Crâsta

